

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 80. — ŠTEV. 80.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 6, 1925. — PONDELJEK, 6. APRILA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

GERALD CHAPMAN JE BIL SPOZNAN KRIVIM

Znani bandit Gerald Chapman je bil spoznan krivim umora po prvem redu. — Dolge ure čakanja. — Chapman je skrivnostna osebnost, ki ni še nikdar pojasnil glede svojega izvora. — Bil je zločinec osemnajst let. — Dostikrat so ga že prijeli.

HARTFORD, Conn., 3. aprila. — Gerald Chapman je bil danes spoznan krivim umora po prvem redu.

Gerald Chapman ni zjutraj še vedel za svojo usodo. Dvakrat je prišla porota v sodno dvorano po nadaljne informacije. Zjutraj pa je proglasila svoj pravorek, da je Chapman kriv umora po prvem redu.

"Dne 25. junija, pred solničnim vzhodom, v notranjosti obzidja in v navzočnosti wardena ali njegovega pomočnika, bo Gerald Chapman obešen za vrat, dokler ne bo mrtev."

Tako se glasi sodba sodnika, izrečena po pravoreku porote, ki je spoznala Chapmana krivim umora po prvem redu. Porota je obstajala iz samih Yankee-jev iz Connecticuta, ki so poslušali razprave devet dni ter porabili sedem ur in pol, da dosežejo pravorek.

Dramatičen trenutek je nastal, ko je sodnijski uradnik vprašal načelnika porote:

- Gospodje, ali ste dosegli pravorek?
- Da, — se je glasil odgovor načelnika porote.
- Kako se glasi?
- Kriv umora po prvem redu.

Na obrazu Chapmana ni bilo opaziti niti najmanjše izpremembe. Igral je vlogo izvanrednega krimihalca prav do skrajnega konca. Šele pozneje, ko so ga prevedli nazaj v njegovo celico, je izgubilo njegovo lice maski slični izraz. Zaničljivo se je nasmehnil.

Sodna dvorana je bila v trenutku proglasitve razsodbe prenapolnjena. Večina navzočih je obstajala seveda iz žensk, ki so zrlle na obsojenega kot so zrlle v starih časih rimske dame na gladijatorje, ki so šli v gotovo smrt.

Zanimiva stvar pri tem je, da stane državo Connecticut vsak posamezni obed slehrnega porotnika v tem procesu štiri dolarje, kajti gospoda si je privoščila najbolj izbrane jedi.

Po proglasenju razsodbe je izjavil načelnik porote, da so porotniki prisegli med seboj, da ne bodo razpravljali privatno, kako je bil dosežen pravorek.

Ko so privedli Chapmana nazaj v njegovo celico, je prišel k njemu njegov glavni zagovornik Groehl ter mu rekel:

- Žal mi je, Chappie.
- Vse dobro, sodnik, — se je glasil odgovor. — Storili ste vse, kar ste mogli.

Ko so ga nekaj časa potem zopet privedli v sodno dvorano, da čuje sodbo, je rekel: — Nisem pričakoval ničesar drugega. Porotniki so imeli predsodke in obsojen sem bil vnaprej. Ljudje so napravili iz mene nekakega super-bandita. Niso obsodili zatoženega. Obsodili so človeka po imenu Chapman.

Pozneje je izjavil:

— Moral sem se boriti proti ambicijam državnega pravdnika, proti bogastvu Sheanovih in proti predsodkom javnega duha, ki je napravil iz Gerald Chapmana bandita prve vrste.

Proti večeru so prevedli Chapmana v državno kaznilnico, iz katere ne more pobegniti niti s pomočjo svojih prijateljev.

Premier Herriot v dvojni nevarnosti.

Francoskemu ministrskemu predsedniku preti dvojna nevarnost. — Beg kapitala iz dežele bo najbrž posledica sklepa, da se uvede davek na kapital. — Socijalist zahtevajo tak davek. — Herriot je objavil, da je zavrnil sklenil uravnati proračun.

PARIZ, Francija, 5. aprila. — Ministrski predsednik Herriot je obdavič kapital. Tekom zadnjih par mesecev, ko je skušala vlada rešiti delikatni finančni položaj, Ministrski predsednik je započel vrstolomno igro, koje namen je nadaljni obstoj njegove vlade. Čeprav je njegova moč v poslanski zbornici oslabiljena, razpolaga še vedno z večino. Glasovanje senata glede davka na kapital je proklamirano. Resnični boj glede tega predloga se bo vršil izključno le v senatu.

Javno mnenje je negotovo, a se bo brez dvoma kristaliziralo jutri, ko bo prejšnji predsednik francoske republike Millerand zopet vstopil v politiko kot senator iz departamenta Seine. Ker je Herriot izsilil njegov izstop iz vlade, upajo njegovi pristaši, da se bo vsled tega izvršil velik preobrat. Herriotu je vsled tega namenjena težka naloga.

Imam dva določena predloga, kojih sprejem zahtevam, predno se lotim nujnih finančnih problemov, — je rekel Herriot poročevalcu newyorskemu "Worldu". — Prva zadeva je sprejem sedanega proračuna. To je prvi proračun, ki ga je imela Francija izza vojne in vsled tega prvi izenačeni proračun.

V drugi vrsti je treba sprejeti princip, da ne sme Francija flotirati nikakih nadaljnjih posojil, domačih ali inozemskih. Denar, katerega potrebuje francoska vlada, je treba, je treba dvigniti direktno doma, ne pa potom posojil inozemskih bankirjev.

Čeprav ni izjavil Herriot tega direktno, je vendar znano, da je davek na kapital temelj novega davčnega programa, katerega bosta predlagala on in novi finančni minister, Anatole de Monsie. Davek bo najbrž znašal deset odstotkov celoga zbranega kapitala. To je sklenila pred tremi dnevi socialistična stranka, ki je glavna podpornica vlade Herriota.

De se prepreči neposredno pomanjkanje denarja, bo vlada brez dvoma tudi predlagala avtorizacijo, da izda Francoska banka, če bi bilo potrebno, več kot 43 tisoč milijonov frankov papirnatega denarja. Ta večji izdatek naj bi se pokrilo, kakorhitro bi dobila država davek, naložen na kapital.

Vsi konservativni listi so vzpizorili pogon proti davku na kapitalu, še predno je vlada objavila svoj načrt.

"Temps" je izjavil, da je sprejela vlada socialistični program v svojem splošnem napadu na kapital. "Journal Industrielle" pravi, da bo davek na kapital direktno izkval znižanje vrednosti francoskega denarja.

Parnik Columbus nasedel.

BREMEN, Nemčija, 2. aprila. Parnik Columbus Severonemškega Lloydja, ki se nahaja na poti od tukaj v New York, je v Weser kanalu nasedel na pesek. Zvečer, ko bo nastopila plima, bo parnik najbrž zopet splovljen.

PRIMERNA IZJAVA SEN. BORAH

Sen. Borah je odločno nastopil proti podrobni zvezi kontroli ter posvaril vlado pred posebnimi agenti, ki se vtikajo v najbolj intimne domače zadeve. — Odlčno je proti vsakemu kršenju prvotne zvezne ustave.

CHICAGO, Ill., 5. aprila. — Naša prva in najvišja obligacija je tukaj v Ameriki in glavna stvar je odzvati se pozivu, da se uredi domače razpore, — je izjavil senator Borah, načelnik senatnega komiteja za zunanje zadeve, tekoma ostrega napada na nadaljno centralizacijo ali osredotočenje vlade v Washingtonu.

— Najboljše jamstvo mednarodnih odnošajev je močna, prosta, neodvisna Amerika, katere ne vežejo nikaki kontrakti, — je rekel republikanski senator iz Idaho.

Izjavil je, da pomenja koncentriranje vse vlade v Washingtonu kršenje osnovnih pravic državljanov ter tudi kršenje prvotne ustave, kot so jo zamislili očetje naše dežele.

Rekel je: — V vseh odnošajih med stariši in otroci, v družini ni ničesar zadosti privatnega ali svetega, kar bi ne bilo izpostavljeno hinavskim očem specialnega agenta.

— Prepričan sem, da smo si pridobili pravico posvetiti nekaj svojega časa skrbem in brigam 113.000.000 ljudi, ki so združeni pod to zastavo in kojih sreča in blagobit sta glavni temelj blagostanja te republike.

— Več kot deset tisoč milijonov dolarjev smo posodili inozemskim vladam, ki nimajo niti najmanjšega namena odplačati ta dolg. Prispevali smo več kot pet tisoč milijonov dolarjev za različne dobrodne svrhe v inozemstvu. Po vsem, kar smo storili za Evropo in druge dežele, nismo zahtevali niti aneksij, niti vojne odškodnine. Le vsled Dawesovega načrta smo se iznebili vsaj za nekoliko velikih bremen Versailleske mirovne pogodbe, sklenjene v uri blaznosti. Kljub vsemu temu prihajajo k nam govorniki, ki nam pridigajo in pripovedujejo, kakšne dolžnosti imamo napram svetu.

Slovesno izjavljamo, da je naša glavna dolžnost tukaj v Ameriki, da mora biti naša glavna briga naš lastni narod in da je skrajni čas, da se popolnoma resno posvetimo domačim razmeram. Miru ni mogoče zagotoviti s tem, da predamo svoje lastne in bistvene interese.

— Naš poljedelski problem, naše transportacijsko vprašanje, regulacija naših velikih naravnih monopolov, premoga in vodne sile, divje in ekstravagantne tendence vlade, narodne in državne, so bolezen vseh republik, divjanje zločina, zavarovanje lastnine in človeškega življenja, — vse to zahteva posvetitev duha in srca kot so ga kazali oni, ki so zgradili to republiko.

Najbolj usodepolna zmeta pri vsem tem pa je, da skuša vsak posamezni, ki hoče uveljaviti nekaj novega, izpremeniti ustavo tako kot prija njegovemu okusu in razpoloženju.

— Po mojem mnenju pa nima nikdo pravice izpremeniti temeljev ustave, na kateri temelji naša velika in mogočna dežela.

— Gotova skupina ljudi skuša uveljaviti pravo avtokratično in birakratično vlado, kot je nikdar niso domnevali očetje naše republike. To je najbolj potratna, neznosna in neuspešna oblika vlade med vsemi oblikami, kar jih je kedaj mučilo človeški rod.

— Glavna napaka pri tem pa je, da se podminira ter direktno uničuje zaupanje vsakega državljanja na glede izvršitve vseh dolžnosti državljanstva. Pravica in avtoriteta naroda, da upravlja svoje lastne zadeve, posebno državne in lokalne, je dražja kot so vsa bogastva sveta. To je edini, resnično demokratski princip v vsem našem vladnem ustroju.

Nove svobodščine angl. dominijev.

Angleški dominiji so si pridobili novo svobodščino v zadevah Lige narodov. — Nova Zelandija in Kanada bosta dobivali v bodoče vsa sporočila direktno od Lige narodov.

ŽENEVA, Švica, 5. aprila. — Trije angleški dominiji so v teku štiri in dvajsetih ur vpizorili korak za uveljavljanje neodvisnosti od Anglije, v kolikor se tiče stvar inozemskih odnošajev ter stikov z Ligo narodov.

Nova Zelandija je včeraj oficijelno naprosila Ligo, naj pošlje v bodoče vsa poročila direktno ministrskemu predsed. v Wellington, mesto kolonijalnemu uradu v Londonu. Kanada je na slični način naprosila, naj se pošlje vsa slična poročila v Ottavo ali pa na naslov dr. Riddella, posebnega odposlanca Canade v Ženevi.

Tretji dogodek v tem oziru se je završil, ko je včeraj zvečer Irska podpisala opijski dogovor. Podpisane pogodbe samoposebi je bilo malenkostno, kajti dublinski odposlanec je več kot enkrat izjavil, da smatra pogodbo za ničvredno.

Acija je bila vzpizorjena v namenu, da se napravi iz cele zadeve nekaj "fait accompli" ali završeno dejstvo, vspricho izjave Anglije, da imajo dominiji pravico apelirati pri Ligi proti sklepom Anglije, če bi se jim zdeli krivični.

V prejšnjih časih je vrnila Anglija v vsak dogovor klavzula, da so Anglija in dominiji eno in isto, da so vsi skupaj vezani od sklenjenih pogodb.

Akcija Nove Zelandije in Canade je bila vzpizorjena popolnoma neodvisno od Anglije.

Te prošnje so vzbudile precejšnjo senzacijo v krogih uradnikov Lige narodov, ki so se spomnili zgodovinske pripombe polkovnika Housa na mirovni konferenci v Versailles, da pomenja posamezno glasovanje angleških dominijev v Ligi pričetek razkroja angleškega imperija.

O Novi Zelandiji se je vedno domnevalo, da je orodje angleškega zunanjega urada in da niso ljudski sklepi prebivalstva Nove Zelandije nič drugega kot pečat odlokov angleškega kolonijalnega urada v Londonu.

Indija in Južna Afrika sta edini, ki se je pojavila zadnji čas.

Premogarski štrajk v West Virginiji.

Štrajka se bodo udeležili tudi neunijski premogarji. — Štrajk bo jutri izbruhnil. — Majnarji v državi Ohio nameravajo prenehati z delom. Zastopnik predsednika Johna L. Lewisa.

BELLAIRE, O., 5. aprila. — Veliki štrajk premogarjev v West Virginiji se bo najbrž razširil na državo Ohio. Tozadevno izjavo je podal osebni zastopnik predsednika U. M. W., Van Bittner, ki je dospel danes sem.

Panhandle okraj je namreč pod jurisdicijo vzhodnega ohijskega podokraja.

Predsednik vzhodnega ohijskega podokraja Frank Ledwinka je rekel, da je dobil iz West Virginije več prošenj, da bi pozval na štrajk tudi tamošnje neunijske delavce.

V Panhandle okraju je 22 neunijskih rogov, v katerih je zaposlenih skoro štiri tisoč mož.

Ledwinka in Bittner sta izjavila, da bodo v terek zaštrajkali premogarji po vseh neunijskih premogovnikih West Virginije.

Kapitalisti nečesto ničesar slišati o kakih pogajanjih.

Stroški prohibicije.

WASHINGTON, D. C., 3. apr. Stric Sam namerava izdati v tekočem letu celih šest in petdeset milijonov dolarjev za izvedenje prohibicije, s soglasno z izjavami uradnikov zakladniškega urada, ki sestavljajo proračune za obrežno stražo, carinsko službo in prohibicijski departament.

Nova vojna, katero bo vojevala v tekočem letu obrežna služba proti tihotapcem žganjem ob vseh obalah, bo izdatno povečala stroške "izvedenja" prohibicije.

na dominija, ožih zunanje zadeve vodi angleški kolonijalni urad. Južna Afrika pa bo najbrž v kratkem sledila vzgledu drugih dominijev.

Uradniki Lige izjavljajo, tudi, da bo v teku štirinajstih dni angleški minister za zunanje zadeve Austen Chamberlain iznova potrdil prejšnje angleško ugotovilo, da je ostal status angleškega imperija neizpremenjen, kljub razvojem, ki so se pojavili v zadnjem času.

Njegov namen je očividno ustaviti takozvano decentralizacijo, ki se je pojavila zadnji čas.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovalni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanski kreditni banki v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Liram sodni ni stalna, manjše se večkrat in nujno povečuje; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsake pošiljave po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka denarja v roke.

POŠILJATVE PO BEZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestio Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6887.

Vesele velikonočne praznike želi vsem
svojim prijateljem

FRANK SAKSER.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

POGLAVJE O AMERIŠKI JUSTICI

V Hartford, Conn., je bil spoznan krivim umora po prvem redu znani in prosluli bandit Gerald Chapman, ker je baje tekom nekega yloma ustrelil policista Skelly-ja v New Britain, Conn.

Chapman je osemnajst let izvrševal svojjo zločinsko obrt. Nečestokrat je bil aretiran ter spoznan krivim. Svoj glavni čin je vprizoril, ko je s par tovariši napadel in izropal poštini voz v dolnem delu mesta New Yorka. Plen je bil obilen ter je znašal skoro dva milijona dolarjev v gotovini, draguljih in vladnih obveznicah.

Poštini inspektorji so bili seveda takoj na delu. Končno se jim je posrečilo prijeti Chapmana ter ga priversti pred zvezno sodišče. Bil je obsojen na dolgoletno ječo v Atlanta kaznilišnici, a posrečilo se mu je pobegniti iz nje.

Beg iz take jetnišnice kot je v Atlanti, je skoro nemogoč. Razventega pa je bil Chapman ob času bega bolan ter je ležal v jetniški polnišnici. Človek se ne more ubraniti misli, da je pobegnil s tem, da je podkupil gotove uslužbenice, ki so zamižali na obeh očesi ob času, ko je izvršil svoj beg.

Na kratko rečeno: — pobegnil je srečno in nobenega sledu ni bilo o njem.

Oblasti seveda niso počivale v svojih naporih, da ga najdejo. Pred par meseci se jim je posrečilo zaslediti ga neke v Indiani ter ga izročiti pravici.

Niso ga aretirali v prvi vrsti kot begunec iz jetnišnice, temveč kot osumljenega morilca, ki je baje dne 12. oktobra preteklega leta ustrelil v New Britain, Conn. policista Skelly-ja, kateri je presenetil vlomilce, ko so skušali izropati neko department prodajalno.

Policist je umrl v bolnišnici, in neki Shean, ki je bil aretiran v bližini prodajalne, je postal državna pričča ter izjavil, da je Chapman morilec.

Walter Shean je sin dobrih in uglednih starišev, a je postal že v mladih letih profesionalen zločinec ter lopov prve vrste.

Bil je član zločinske družbe v New Yorku in okolici ter postal v teku časa tudi takozvani "stool-pigeon" ali policijski ovađuh, katerega se je posluževala policija, kadar je hotela izvedeti kaj posebnega ali priti kake stvari na sled.

Na temelju informacij, katere je nudil ta zavrženec, krivoprišček in patentiran lump, je bil Chapman obdolžen umora policista Skelly-ja.

Obramba Chapmana je bila značilna ter je pričala o njegovi drznosti, hladnokrvnosti in inteligenci.

Razumni ljudje, ki so prisostovali obravnavi, so obžalovali, da je krenil ta skrajno talentiran človek na taka pota, ker bi se lahko visoko povspel, na tem ali onem polju, če bi bil pošten.

Alibi, katerega je doprinesel Chapman, ko je nastopil kot pričča, je bil precej uspešen, vendar pa ni mogel poraziti predsodkov porote, obstoječe iz Yankee-jev, trgoglavih starokopitnežev.

V gotovem oziru je bil preudrčen ali obsojen vnaprej.

Obsojen pa je bil na temelju pričevanja lopova, ki je nastopil kot državna pričča v namenu, da se sam izogne usodi, ki bi ga sicer čakala, namreč smrt na vesalihi.

Po našem mnenju je bilo to skrajno krivično. V vseh drugih deželah sveta smejo nastopati, razen v izvanrednih slučajih, kot priče le ljudje neomadeževanega značaja. Če zaslišijo priče s policijskimi in kriminalnimi rekordi, jih zaslišijo le v informativne svrhe.

V Chapmanovem slučaju pa je temeljila obtožba skoro izključno le na pričevanju Sheana, katerem bi ne smelo vrjeti niti besedice nobeno sodišče sveta.

Sicer pa ni bila izgovorjena zadnja beseda. Zadnje besedo bo izpregovorilo prizivno sodišče, ki bo odločalo o bodoči usodi Geralda Chapmana.

Predlog lorda Birkenheada.

LONDON, Anglija, 3. aprila. — Lord Birkenhead je stavil predlog, naj se številno članov gospodarske zbornice skreči od 700 na 300. Ta predlog se zdi številnim skrajno umesten.

Italija za varnostno pogodbo.

RIM, Italija, 3. aprila. — Italijanska vlada se zavzema za varnostni dogovor med petimi silami. Italija ne veruje v ženski protokol, čeprav cenijo visoke ideje, ki so ga inšpirirale.

Vesele velikonočne praznike želi vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem

Uredništvo in upravnništvo "G. N."

Jugoslavia irredenta.

V Kojskem

v Brdih so proslavili v obletnico smrti fašista Srečka Četrtića, ki je bil žrtev neke eksplozije. Proslavo so vodili na pokopališču fašisti iz Gorice, Navzoč je bil občinski zastop, šolska deca in mnoge občinstva. Bilo je več govorov, proslavljajočih fašizem in Italijo.

Telovadba akademije,

katero je priredilo po dolgem odmoru telovadno društvo v Idriji, je uspela izborna. Prireditelj je vodil načelnik brat Krčnik. Proste vaje, orodna telovadba, vaje s palicami, vaje na drogu; ves spored je bil izveden odlično. Mladi telovadci in telovadkinje so želi obilno priznanje s strani številnega občinstva.

Prireditelj je bila pri Didiču.

Iz Idrije.

Rudarjem so končno nekoliko zvišali plače in sicer bodo dobivali: delavci sami ali vdovec brez otrok 2.20 lire na dan, poročenci in vdovec z otroci od 2.70 lire do 6.10 lire, kolikor pač je otrok. To zvišanje se prišteje k dosedanjim dnevnim 5-lirskim dokladi. Otroci so vsteti do 14. leta.

Rudarji so zahtevali precej več.

Strašne smrti

je umrl v Trstu delavec Ivan Sluga iz Topola pri Ilirski Bistrici. Hotel je pred "Stabilimento tecnico" tovorni voz popeti k par-

nemu vozu, ki služi za prevažanje tovarov. Tovorni voz se je primaknil prestopu in stisnila sta oba voza Sluga tako strašno, da sta mu zmečkala prsi. Sluga je bil takoj mrtev.

Iz Julijske Benečije.

Umrl je na Erzelju pri Vipavi nad vse priljubljeni Andrej Poljšak, oče v 72. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rojen v Šmarjah pri Ajdovščini, od znane napredne Poljšakove rodbine.

V Škledju pri Trstu.

je umrla Ivanka Godfina, rojena Sanein, tamošnja učiteljica.

Blatna vas

v Istri je dobila italijansko ime. Odslej se zove "Santa Luiza di Rozzo". Brda pa so prekrstili v "Monti di Rozzo". Italijanska Istra je dobila s tem trdnjša tla.

Antituberkulozni zavod v Trstu.

Te dni je bil odprt v Trstu v navzočnosti oblastnih zastopnikov antituberkulozni zavod z elektroterapijskim oddelkom. Zgrabo je postavila tržaška bolniška blagajna v ulici Massimo d'Azeglio. Tako se se omogoča delavcem tako zdravljenje, kakoršnega so bili doslej deležni le premožnejši sloji. Na kupljenem obsežnem zemljišču se zgradi tekom prihodnjih let velik zdravstveni zavod za člane bolniške blagajne.

ZAKLJUČEK TRAGEDIJE

K razjasnitvi umora demimondke Leirerjeve v Budimpešti poročajo naknadno, da se piše pravi morilec dame Julij Poeder, kakor sta izpovedala na policiji njegova tovariša Saguly in Bolla. Poeder si včasih nadeva tudi ime Rakowsky, je star 31 let in je po poklicu elektrotehnik, če treba pa tudi natak. Zdravniki so označili Poederja kot duševno abnormalnega. Zato je zelo verjetno, da sta ga njegova tovariša nagovorila, naj gre za nju po kostanj v ozenj in naj umori Leirerjevo, čeprav odločno trdita, da o tem ne vesta ničesar in da sta šele potem ko sta čitala v listih o umoru Leirerjeve, prišla na to, da je elektrotehnik umoril demimondko ter da je zlatnina in srebrnina, ki jima jo je deloma prodal, deloma na izročil v šrambo, bila last nekežne žrtve. Policija se vedno išče pobeglega morilca in upa, da ga bo kmalu dobila. Stari Leirer, ki je bil tako zelo osumljen roparskega umora, je sedaj izpuščen na svobodo.

Nesrečni petek in usodna številka 13.

Še vedno je na svetu dovolj babjevernih ljudi, ki verujejo v to, da je petek nesrečen dan, številka 13 pa nesrečna številka. Nedavno se je zgledala v londonskem uradu za poroke mlada sedemnajstletna deklica s svojim zaročencem. Ko se je blo treba odločiti in zapečatiti ceremonijo z običajnim "da", pa se je deklica zahtevala, da dan in datum nimata nobenega vpliva na zakonsko življenje. — Šele potem je deklica dovolila, da je uradnik zvezal njeno roko z roko zaročence, nakar je par podpisal ženitovansko pismo.

Admiral Prica na inspekciji.

Poveljnik jug. vojne mornarice, viceadmiral Prica, je odpotoval v Gruž, da inspiciira tankajšno akademijo vojne mornarice. Pri tej priložnosti obišče Prica celo dalmatinsko obalo. Njegovo potovanje je v zvezi z obiskom kraljevske dvojice v Dalmaciji ter z letošnjimi velikimi vajami naše vojne mornarice.

Peter Zgaga

Morilec Chapman je bil obsojen na smrt.

V osemnajstih letih svoje zločinske kariere je zagrešil nebroj zločinov, in kot je trdilo državno pravništvo, je za nameček še nekoga policista usmrtil.

Dvanajst mož ga je tehtalo, če je kriv ali ne. Sporazumeli so se ter ga proglasili krivim.

*

V Ameriki je navada, da plača tekom porotnega zasedanja država porotnikom board in rent.

Kakšne sorte porotniki so obsojili Chapmana, je razvidno iz dejstva, da je vsak porotnik pri zajtrku pojedel za štiri dolarje hrane.

Grda reč je pijanost, toda požrešnost je še desetkrat grša.

Človek, ki za zajtrk zaje štiri dolarje, ne more biti normalen.

Obramba ima v tem najboljši dokaz, da Chapmanove krivde niso presojali normalni ljudje.

*

Na Belo sčoto se torej vrši v New Yorku velika prireditelj, ko je čisti dobiček bo namenjen "Domu slepecev" v Ljubljani.

Kot pravijo, so se odzvala vabila vsa greaternewyorška slovenska društva brez izjeme.

Ker je pa že naše prokletstvo, da ne more biti nobena stvar popolna, se je tudi v tem slučaju to pravilo uresničilo.

Vzvišenemu namenu sicer nihče direktno ne nasprotuje, toda nekaj je takih, ki nočejo sodelovati. Tisti naš človek, ki se je teji akciji namenoma ne pridruži, je bolj slap kot so reveži-slepi v Sloveniji.

*

Čikaški dnevnik je te dni ozmerjal ljudi pri Glasu Narodu s frakarji.

Frakov ne nosimo. Še nikdar ga nismo imeli na sebi.

Mi bi bili v frakih baš tako čudni in smešni kot bi bila čudna in smešna čikaška gospoda, če bi si nataknili overalls.

*

Veliki petrolejski škandal, ki je pred predsedniškimi volitvami razburjal oficijelni Washington, je izbrisan in pozabljen.

Gospodje na vodilnih mestih so za par milijonov na boljšem, javnost je pa za par velikih razočaranj bogatejša.

*

Ameriška vlada ima velike težave. Sedaj je na vrsti vprašanje glede razoroževanja, sedaj evropska politika, sedaj Daljni Istok in južno-ameriške zadeve.

Največ preglačev pa dela washingtonski vladi prohibicija.

Toliko se je že ukrenilo, toliko odločkov je bilo izdanih in toliko odredb uveljavljenih, pa nič in nič.

Blazene prohibicije ni in je noče biti.

Vlada je potrošila na milijone dolarjev, policisti in agentje so aretirali na tisoče butlegarjev, ameriški narod ga pa kljub temu srka potihem in v strahu božjem.

Sedaj poročajo iz Washingtona, da je vlada določila za tekoče leto šeststideset milijonov dolarjev za uveljavljanje prohibicije.

Lepa je ta svota in velika.

Dvomim pa, da bi mogla vlada s šeststidesetimi milijoni dolarjev pokupiti vso žgano, skuhanjo in napršeno pijačo, ki si jo bo namenil za domačo uporabo stotvajset milijonski ameriški narod.

*

Svoboda govora je lepa reč, ki je po ameriški ustavi vsakomur zajamčena.

Edinole nekateri zakonski možje se ne smejo posluževati.

*

V Jugoslaviji so zavladale sedaj redne in normalne razmere.

Ko se bo Jugoslavija naveličala rednih in normalnih razmer, bo izpustila Radoča na svobodo.

Poskušeni samomor perzijske princese.

Nedavno je bila v Parizu prijetna perzijska princesa Marija Mirza-Kadža, čije aretacija je vzbudila v francoski prestolici splošno pozornost. Princeza je bila prijeta na podlagi suma, da je oslepila več trgovcev za ogromni znesek 6 milijonov francoskih frankov. Ovadil jo je neki tvorničar avtomobilov, pri katerem je bila naročila avto za 80.000 frankov. Princeza je vzela avto na zapiranje in je po zapadlem roku tovarni vedno znova zagotavljala, da avtomobil plača kasneje. Končno se je zdelo tvorničarju zadetva preneuma in je princezo ovadil policiji. Tekom naslednjega dne se je priglasilo nič manj nego 60 upnikov lahkožive princese, ki je vodila najrazkošnejše življenje ter kopičila dolgeve na dolgeve, ne da bi upniki prejeli le vinjara.

Kriminalni uradniki, ki so bili odposlani, da primejo visoko aristokratino, te niso našli več doma. Šele ko je bil prijet njen brat ki je bil soudeležen pri sleparijah, so izsledili tudi princezo, skrivajočo se pri eni njenih prijateljic. Pravo, odnosno deklislo ime princezine je Marija Frankovska. Je navadna Poljakinja in se je povodom svojega bivanja v Parizu seznanila s perzijskim princem Razkazinom Mirzo-Kadžem. Ugledni tujece iz daljnega Vzhoda se je zaljubil v lepo Poljakinjo in je zaprosil za roko. Zakonski načrti mladega princeza so sprva našli na velik odpor, zakaj princ je bratane perzijskega šaha, ki o poroki mladega moža ni hotel ničesar slišati. Princ pa se ni udal ter se na vzlic uporu svoje rodbine poročil z Marijo Frankovsko, ki je postala perzijska princesa.

Pred približno dvema letoma se je princ ločil od svoje žene, Marija Frankovska pa se je še vedno nazivala princesa Kadža, izjavljajoč, da je njena ločitev po francoskem zakonu pač pravnoveljavna, ne pa po perzijskem. Perzijski zakon namreč smatra zakon za nerazdružljiv. Navzlic temu, da je bil ločen, je imel še vedno dolgaše z Marijo Frankovsko. Šele pred kratkim je ta od njega prejela pismo iz New Yorka. Kakor izpoveduje princeza, je odšel njen mož zato v Ameriko, da prodaja del svojih rodbinskih dragocenosti in na ta način poplača dolgeve svoje žene, ki so dosegli že nebotično višino. Pri zaslišanju je obupana Mirza trdovratno vztrajala na izjavi, češ da ni hotela nikogar oškodovati in da je imela trden namen svoje dolgeve poravnati. Ta njena izjava pa je v nasprotju z dejanskim stanom, zakaj princeza je pri pariških juvelirjih neprestano jemala na kredit dragocenosti in jih takoj nato prodala za razmeroma malenkostno svoto.

Preiskovalni sodnik je zato odredil aretacijo princese in je izdal ukaz, da jo prepeljejo v zapor Saint Lazare. Lepa Mirza je nena-

dema obledela ter je zahtevala kozarec vode. Ko ji je kriminalni uradnik prinesel vode, je vzela iz torbice malo dozo, jo odprla ter natresla bel prašek v kozarec. Še predno pa je mogla strup zavrti, ji je uradnik kozarec iztrgal iz rok. Da preprečijo drug samomorilni poizkus, so princezo preiskovali. V ročni torbici so našli nabasan revolver. V nogavici je imela skrit medaljon, čigar vsebina je vsebovala dozo morfina. Jetnico sedaj strogo nadzorujejo.

Zanimivo je, da je med oškodovanimi tudi sobarica princese. Piše se Olga Rajovska in je bila svojevčasno komornica pri princezi Jurjevski, soprogi carja Aleksandra III. Rayovska je svojočasno posodila princezi vse svoje prihranke v znesku 30 tisoč frankov.

Tatovi s kloroformom.

Pred budimpeštanskim sodiščem se je vršila razprava proti mednarodnim pustolovec in tatavom, Faragi in Solimosu, ki sta leta 1923, okradla v Parizu plešalko Dorrys. Pri tem sta žrtve najprej kloroformizirala in nato izvršila rop. Enako sta postopala po mednarodnih razkošnih hotelih v Berlinu, Dresdenu, Dunaju itd. Sodišče ju je obsodilo na 15 mesecev ječe. Med razpravo je neki tat hotel nekemu gospodu med občinstvom potegniti listnico iz žepa. Bil pa je opazen in takoj odveden v zapore.

Vlom v Šoštanj.

Na praznik sv. Jožefa je bilo med 3. in 4. uro vlomljeno od neznanih storilcev v trafiko invalida Jos. Skorniške v Šoštanju. Lopovi, brčkone kaki tojci, ki so se že dalje časa zadrževali v odnato okolici, so odnesli velike množice tobakovih izdelkov, cigaretnega papirja, kolekov ter nekaj gotovine. Skupna škoda znaša 28.611 dinarjev.

Storilce zasleduje orožništvo, vendar se zdi, da so isti takoj po vladu pobegnili na Hrvaško, odkoder so tudi prišli.

Še nekaj iztisov -

Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York

VELIKA NOČ - PRAZNIK PIRUHOV IN "ŽEGNA"

gotovo vzbuja rojakom blage spomine na dom. Zeleli boste Vašim sorodnikom in prijateljem, da proslavijo praznik odrešenja na prijeten način, a tej želji daste najlažje duška, ako jim naznanite, da ste se jih spomnili s kakim denarnim darilom.

Da bo imelo Vaše darilo zaželjen učinek, obrnite se pravočasno na nas.

Priporočamo se Vam za pošiljatev takih daril bodisi v dolarjih, dinarjih ali lirah. Pošiljateve izvršimo po znano zmernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZGODOVINA V APRILU.

3. aprila 1783. — Rojstni dan Washingtona Irvinga. Washington Irving, prvi slavni ameriški pisatelj, se je rodil v mestu New York dne 3. aprila 1783. Imel je le ljudskošolsko izobrazbo. V šest najstnem letu začel je študirati pravo. Predno je bil 20 let star, je prispeval članke k časopisu New York Morning Chronicle, katerega urednik mu je bil brat. Odšel je l. 1804. radi zdravja v Evropo in potoval dve leti. Kmalu po svojem povratku je začel skupaj s svojim bratom izdajati revijo pod imenom "Salmagundi". L. 1809. je izšla "Zgodovina New Yorka od začetka sveta do konca holandske dinastije" — po Dietrichu Knickerbockerju — ali, kakor je bolj poljudno znana, "Knickerbocker's History", humoristična, hudomušna in žensko satirična skica, ki je avtorju prinesla mnogo slave in denarja. Na to je opustil pravnisko karijero in se polnoma posvetil literaturi. Leta 1819. je Irving izdal delo, zbirko povesti, po kateri je najbolj zaslovel — "The Sketchbook of Geoffrey Crayon." Knjiga je bila navdušeno sprejeta od občinstva na obeh straneh Atlantika, in nekatere izmed povesti, zlasti Rip Van Winkle in The Legend of the Sleeping Hollow, so postale klasike ameriške literature. Knjiga je pisana s humorjem, nežnostnostjo in žensko satiro. Leta 1822. je Irving potoval po Renu, živel nekaj časa v Parizu in potem zopet na Angleškem. Ob tem času je izdal "Tales of a Traveller," zbirko kratkih povesti. Leta 1826. je odšel na Španjo, kjer je ostal tri leta. Kot posledico svojega tamšnjega bivanja je spisal tri knjige, katerih svrha je precej različna od prejšnjih. Najbolj znana izmed teh je "Alhambra," vrsta škie in povesti v zvezi z avtorjevimi življenjem blizu romantičnih razvalin Granade. Od l. 1829. do l. 1831. je bil tajnik ameriškega poslanstva v Londonu. L. 1841 postal je ameriški minister v Madridu, kjer je živel od l. 1843. do 1846. Ostali del življenja je preživel v svojem letovišču Sunnyside blizu Tarrytown ob Hudson. Dela, izdana v kasnejših letih so zlasti življenjepisna in zgodovinska, kot "Oliver Goldsmith," "The Life of Washington," "Mahomet in njegovi nasledniki." Umrl je 28. novembra l. 1859.

Washington Irving je pomemben v zgodovini ameriškega slovstva. Bil je prvi Amerikaneec, ki je žel literarno priznanje na Angleškem. Morla je on najboljši kot pisatelj esejov, glede njegove vrline kot novelista pa ni treba pozabljati, da je odkril — vsaj za Amerikanece — učinkovitost kratkih povesti kot nove umetniške oblike.

4. aprila 1609. Tega dne je Henry Hudson, angleški brodar v holandski službi, odplul iz Amsterdama na Holandskem v majhni jadrnici "Polumasee" z moštvo 20 mornarjev, da najde morski prelaz do "zapadnega oceana" (Pacifika). Tega prelaza seveda ni našel, ali meseca septembra je vstopil v zaliv, kjer se je kasneje razvil mesto New York, in od takrat reko, ki je po njem imenovana.

6. aprila 1909. odkritje severnega tečaja. L. 1899. je Robert Edwin Peary izvedel svojo prvo ekspedicijo v dosedanji severni tečaj. Njegova ladja "Windward" je dospela do severnega dela princa Marie zaliva, kjer jo je led ustavil. Dve leti kasneje je dosegel Cape Washington, ali ni mogel nadaljevati. V marcu 1902. je znova začel potovanje čez zmurnjeno Polarno morje, in prišel je do 94 stopinj 19 minut severne širine, ali radi neprebrljivih odprtij v ledu se je moral zopet povrniti. Dne 6. julija 1908. je odplul z ladjo "Roosevelt" na polarno ekspedicijo, ki je bila končno uspešna. Dne 6. septembra l. 1909. je ves svet pretresla vest, da je Peary dne 6. aprila dosegel

severni tečaj. V priznanje je dobil uradno zahvalo Kongresa in bil menovan za kontraadmirala.

9. aprila 1865. Podaja pri Appomatox in koncu Civilne vojne. Bilo je proti koncu marca in general Grant, glavni poveljnik unijske (severne) vojske, se je pripravil za končni napad na konfederirano (južno) vojsko generala Lee, ki je bila vtaborjena za okoli blizu Richmond, Virginia. Po noči, dne 2. aprila, je Lee z vsjo svojo vojsko približno 40.000 mož zapustil svojo pozicijo in smuknil proti zapadu v nadi, da se združi z drugo konfederirano vojsko in se potem postavi v bran. Prihodnje jutro je unijska vojska začela zasledovanje. Dan in noč je nadaljevala tekma med obeh vojskama in dne 8. aprila je Lee došel do vasi Appomatox v Virginiji. Njegova vojska ni mogla iti dalje. Druga unijska vojska in zjuga ji je bila presekala pot. Vendarle se je Lee postavil v bran in začel graditi trenče. Ali glavni Leeovi častniki, ki so uvideli brezupnost vsakega boja, so mu nasetovali, naj se sestane z generalom Grantom, k je dne 7. aprila pozval generala Lee, naj se poda. V jutru dne 9. aprila, ko je začela bitka, je Lee odposlal svojo belo zastavo k sovražniku. Ob polni in nedolgi popoldne st je Lee in Grant sestala v neki hiši v vasi in podaja so bili sestavljeni in podpisani. General je bil velikodušen. Konfederirani vojaki so smeli oditi svobodno domov proti častni besedi, da se ne bodo več vdeležili vojne proti Uniji. S tem je dejanski končala Civilna vojna razum malih spopadov tuptam na jugu.

12. aprila 1861. Bombardiranje trdnjave Sumter in začetek Civilne vojne. V januarju 1861. je se demorica južnih držav, med temi South Carolina, proglasila izstop iz Unije in ustanovila Konfederirane Države Amerike. South Carolina, smatrajoč se za neovisno republiko, je pozvala, naj Združene Države izročijo vse trdnjave in arseale znotraj mej South Carolina. Pri tem se je zlasti mislilo na fort Sumter, ki je bila ena izmed najvažnejših trdnjav, ali brez garnizije. Predsednik Buchanan, ki je simpatiziral z Jugom, ni bil razvadozil tej zahtevi, ali bal se je javnega mnenja na severu. Dočim je predsednik obotavljaj, je major Robert Anderson tihoma zasedel trdnjavo. Stori, ki je bil brez povelja od zgoraj, ali računaj je na to, da ga bo se verno javno mnenje podpiralo. Ni se zmotil. Vsa dežela je bila razburjena. Obotavljajočemu predsedniku Buchanan je sledil Abraham Lincoln. Ta je takoj sklenil očajati garnizije forta in dne 9. aprila je ladja "Baltic" odplula iz New Yorka v Charleston z zalogami in s pomožnimi četami. Visti o tem so bile brzojavljene v Montgomery, glavni stan Konfederacije. Jefferson Davis, predsednik odpadlih južnih držav, je takoj pozval majorja Andersona, naj se poda nemudoma. Anderson, ki je bil že tri mesece v težavnem položaju, je izjavil, da je pripravljen izprazniti trdnjavo do pol dne 15. aprila, ako ne bo med tem napaden in ako do tedaj ne dobi ojačenja od svoje vlade. Ta odgovor ni bil dovoljen konfederiraneem, kajti pomožne čete se morale dospeti ravno 15. aprila. Ob 4. popoldne dne 12. aprila so Konfederiranci sprožili prvi strel proti fortu Sumter in od tega trenutka je začela Civilna vojna. Bombardiranje je trajalo neprenehoma 40 ur, dokler ni bila trdnjava tako razstreljena, da se je Anderson podal. Zunaj luke je stala ladja s pomožnimi četami in ni mogla vstopiti. V začudenje obeh strank se je našlo, da v tem spopadu ni bil na obeh straneh nihče ni ubit niti ranjen.

14. aprila 1865. — Umoritev Lincoln. — Zvečer tega dne bil je Veliki Petek — so predsednik Lincoln, njegova žena in nekateri

prijatelji sedeli v predsedniškovi loži gledališča "Fodri's Theatre" v Washingtonu. Že dve uri so sledili igranju na odru. Tekom tretjega čina je neki dobrozami igratelj in fanatični pristaša Juga imenom John Wilkes Booth, tihoma odprl vrata do lože, priplazil se za hrbtom predsednika, k je bil ves zatopljen v igro, prav ob blizu pomeril cev samokresa proti zatilniku Lincoln in sprožil, isto časno zavpičvi: "Sie semper tyrannus" (Naj se tako vedno zgodi tiranom). Predsednikova glava se je zgrudla vnaprej; strel ga ni ubil takoj. Umrl je ob 7. uri prihodnjega jutra, ne da bi zopet prišel do zavesti. Major Rathbone, ki je bil Lincolnov gost v isti loži, je planil na morileca in megal se je z njim. Booth pa ga je odsmil in skočil z lože na oder, 14 čevljev globoko. Zlomil si je pri tem nogo, ko je teledni na pod, ali vstal je in vihteč badalo odspedal za kulle mimo zbežanih igralcev; zbežal je na postranski ulico za gledališčem, kjer je nanj čakal zasedani konj, in odjahal v temno noč. Dvanajst dni kasneje ga je četa kaovalerije zasačila v nekem skladišču tobača 60 milj južno od Washingtona. Začetkom se je izjavljalo postavil v bran in streljal proti vojakom. Poveljnik čete je ukazal, naj se ne strelja proti njemu, češ da je treba uloviti ga živega. Eden izmed vojakov pa ni ubogal povelje in sprožil je puško skozi špranjo skladišča, pri čemur je Booth smrtano ramil. Umrl je dve uri kasneje.

18. aprila 1906. potres v Californiji. Tega dne je silen potres v Californiji vničil trgovsko središče mesta San Francisco. Prvi sumek je bil zabeležen ob 5:15 zjutraj. Takoj je izbruhnil ogenj nad razvalinami. Skupno število mrtvih se je cenilo na 4000 in gnojna škoda na 300 milijonov dolarjev. Poslopja na površini 16 tisočakov so bila skoraj popolnoma vničena. Po številu žrtev in gmojni škodi je bil ta potres največja prirodna neizgoda v Združenih Državah.

19. aprila 1775. — Bitka pri Lexingtonu. — Ko so prišli v London vesti o nasilnem odporu ameriških kolonistov proti obdačanju, naloženemu od angleškega parlamenta, je kralj George III. sklenil kaznovati upornike. General Gage je bil imenovan za vojaškega guvernerja kolonije Massachusetts in v aprilu 1774. došel je v London s štirimi polki. Na to so Samuel Adams, John Hancock in Dr. Joseph Warren organizirali provizorično vlado v kljubovanje proti angleškemu generalu. Britanci so končno sklenili ujeti Adamsa in Hancocka kot glavna zarotnika in ju odpeljati na Angleško, da se proti njima postopa kot veleizdajalcema. Ko je bilo izdano zaporno povelje, sta se oba Amerikaneca nahajala v Lexingtonu, 12 milj daleč od Bostona. V noči 18. aprila je četa angleške vojske, 500 mož po številu, tihom odšla iz Bostona in marširala proti Lexingtonu. Toda Paul Revere, zaupnik obeh Amerikanecev, je čuval na obali ostran Bostona in, ko je zagledal odkorakanje angleške čete, skočil je brž na konja in urno odhajal po mesečnih noči do Lexingtona. V vsaki vasi in farmi, koder je mimo jahal, prebudit je takozvane Minute Men (kot so nazivali kolonijalne miličnike). Pravočasno je posvaril Adamsa in Hancocka, ki sta zlahka zbežala na varno. To proslavljeno Revereovo ježo je pesnik Longfellow ovekoval s pesmijo, ki jo pozna vsak Amerikaneec. Britanci so obzarji dospeli do Lexingtona. Na trati sredi vasi so tudi našli 50 ameriških Minute Men z nabasanimi mušketai pod poveljstvom kapetana Parker. Ta je svojim možem prepovedoval streljati, dokler nebi Angloži začeli streljati nje. Stopil je naprej britanski major in zavpil "Razidite se, v kmetovski," ali miličniki so stali nepremično in tiho. Na to je major sprožil samokres proti njim — bil je to prvi strel ameriške revolucije. Britanska četa je sprožila salvo in ameriška linija se je razbila. Del čete je na to odkorakal proti Concordu, šest milj daleč,

da tam zapleni vojaške zaloge. Med tem pa je bila že vsa pokrajina pokonci. 400 miličnikov se je zbralo blizu Concorda in zagnalo v beg angleške vojske, ki so strazili most čez reko Concord. To je bila prva ofenziva Amerikanecev. Britanci so se umaknili do Lexingtona, kjer so dobili ojačenja. Skupna angleška vojska — kakih 1700 mož — se je oddolila na hitro povratek do Bostona, kajti sedaj je bilo že na tisoče miličnikov ob obeh krilih. Vso pot dvanajstih milj so mrtvi in ranjeni obležali na cesti. Ob solnčnem zatonu je angleška vojska prišla v Charlestown poražena, razbita in v paniki. Britanci so pri tej prvi bitki ameriške revolucije zgubili 273 mož, Amerikanci 1393. Tako je revolucija začela z zmago Amerikanecev.

27. aprila 1822. — Rojstni dan Ulysses Simpsona Granta. — Gl. poveljnik unijske vojske v Civilni vojni, eden izmed najslavnejših vojskovodij in 18. predsednik Združenih Držav, se je tega dne rodil v Point Pleasant, Ohio. Dvoril je vojaško akademijo pri W. Point, N. Y., 1843. Ko je tri leta kasneje začela mehiška vojska, je bil odposlan na fronto in prisostvoval je vsaki bitki razum ene. Izkazal se je izvrstno in, ko je vojna končala, bil je stotnik. Ali vojska je bila majhna in pomikanje jako počasno. Ker ni mogel vzdrževati družine ob stotniškovi plači, je podal ostavko in postal poprejši farinar in potem trgovec z nepremičninami, propadel pa je v obeh podjetjih. Končno je šel služiti za pomočnika v štacuni kani svojega brata v Illinoisu. Tu kaj je mirno preživel, dokler ni izbruhnila državljanska vojna. Podal se je takoj v Springfield, glavno mesto Illinoisa, in ponudil svojo službo guvernerju Yates. Ali Yates je bil preobložen s prostnami za častniška mesta s strani političarjev in bogatinov. Grant ni imel političnih prijateljev, ki bi ga priporočali. Tako je guverner njegovo prošnjo kratkoma odbil z besedami: "Ne morem vas rabiti." Vendarle je Grant ostal v Springfieldu in nekaj časa kasneje so ga vporabili v uradu državnega General Adjutanta za malo pisarniško delo. Yates ga je kasneje menoval za rekrutnega častnika in pobotnika ob plači treh dolarjev na dan. Grant je spoznal, da so političari in burokrati slabo služili domovini. Pisal je Adjutant - Generalu Združenih Držav in naprosil za poveljništvo polka. Njegovo pismo ni nikdar dobilo odgovora. Predsednik Lincoln ni nikoli slišal o njem. Med tem pa je George B. McClellan, ki je dovršil akademijo tri leta po Grantu, postal imajorgeneral in poveljnik ohijaškega oddelka. Grant je šel k njemu, ali general ga ni hotel sprejeti. Končno pa je usoda posegla vmes. Dobrovolniški polk št. 21. je bil sestavljen od meddiscipliniranih surovežev, ki niso hoteli marširati pod redno izvoljenim polkovnikom. Drugi "politični" polkovniki pa so se bali sprejeti poveljništvo tega polka. V sili so se obrnili na Granta in mu ponudili komando. Grant je takoj sprejel. Moštvo je v njem takoj spoznal mojstra in postali so navdušeni zanj.

Ko je Grant zasedel Fort Henry v Tennessee je oblegel Fort Donelson, največjo trdnjavo v tej državi. Konfederirani poveljnik je vprašal, kake pogoje bi mu Grant ponudil za predajo trdnjave. Grant je odgovoril: "Nikakih pogojev razum brezpogojne podaje." Naslednjega dne se je konfederirani general podal s svojimi 15.000 možmi. Ves Sever je bil presunjen. Granta so nazivali "Unconditional Surrender Grant." Med tem je v unijski vojski prevladoval nered, le Grant je bil zmagovit na zapadu. Ves Sever je zahteval za Granta najvišje mesto v vojski za Predsednikom. Predsednik Lincoln je nato imenoval Granta za Lieutenant Generala unijskih vojsk. Grant je volil vojsko do konca vojne in končni uspeh je bila podaja generala Lee pri Appomatox 9. aprila leta 1865.

1868. je Republikanska stranka imenovala Granta za predsednika.

niskega kandidata. Bil je izvoljen. Štiri leta kasneje je bil zopet nominiran in zopet izvoljen. Ko se je umaknil v privatno življenje, je imel nekaj malo premoženja, ki ga je investiral v neko newyorško bančno tvrdko. Tvrdka je bankrotirala in Grant je zopet postal siromak. Takoj je začel pisati za revije in pripravljati svoje memoare, kar mu je prinašalo zadosti dohodka. Umrl je v sanatoriju blizu Saratoga v državi New York dne 23. julija 1885. Njegovi estanki so bili pokopani v Clermontu ob obali reke Hudson, do kamor se je raztegnilo mesto New York, in njemu v spomin je bil zgrajen veličastni mauzolej — Grant's Tomb. Izmed vseh predsednikov je bilo v njem najmanj političarjev. Zgodovina ga bo vselej poznala pod imenom U. S. Grant, velikega vojskovodje.

27. aprila 1791. — Rojstni dan Samuela Morse, umetnika in iznajditelja. — Samuel Finley Morse se je rodil 27. aprila 1791. v Charlestown, Massachusetts. Že kot mladenič se je podal na Angleško, da se uči slikarstva. Leta 1813. dobil je zlato medaljo za kip "Umirajoči Herkules." Prvi njegov poskus v kiparstvu. Ko se je povrnil v New York, organiziral je združenje, iz katerega se je razvila današnja Academy of Design in katere predsednik je bil 16 let. Zopet se je tri leta pomudil v Evropi v svrhu študij in povrnil se je v New York, da prevzame profesuro na univerzi mesta New York. Začel se je zanimati za električno znanstvo. Ko se je leta 1832. vrátil iz Havre z ladjo "Sully", mu je prvič sinila v glavo ideja brzojava. Prvi brzojavni aparat pa je bil dovršen še l. 1835. in Morse ga je razstavil v New Yorku.

L. 1837. je pripravil mnogo polnejšo razstavo in zaprosil za patent. Naslednjega leta je zaprosil Kongres, naj zgradi eksperimentalno brzojavno linijo med Washingtonom in Baltimore, da se dokaže praktična vrednost njegove iznajdbe. V Kongresu je bilo mnogo nevernih Tomažev in drugi so se brili norea iz Morseja; tako ni kongres sedaj storil ničesar. Dolga štiri leta je Morse v gmočnih stiskah plazil okoli Kongresa. Končno je Kongres v zadnjem zasedanju l. 1843. sklenil, da se mu da \$30.000 za njegove eksperimente. L. 1844. je bilo delo končano in dokazano je bila vsemu svetu vrednost Morsejevega sistema elektromagnetnega telegrafa. Prva brzojavka se je glasila "Kaj je Bog ustvaril?" in brzojavljena je bila od dvorane Vrhovnega Sodišča v Washingtonu do Baltimore. Bilo je to 24. maja 1844. Od onega dne si je telegraf osvojil svet. Časti in odlikovanja so se z vseh strani sveta usuvala na ameriškega iznajditelja. Glavne evropske vlade so mu skupaj poklonile 200.000 frankov. Profesor Morse je tudi doživel odklovanje, da je l. 1842. položil prvo podmorsko brzojavno žico v pristanišči New York. Umrl je 2. aprila 1872.

Arbor Day. — Arbor Day — Drevesni dan — je vsakoletni dan, posvečen sajenju dreves; svrha tega dne je, da se vzbudi za nimanje občinstva za gospodarstvo. Poljedelski urad države Nebraska je l. 1872. prvič uvedel praznovo takega dne, s tem da je priporočal občinstvu, naj posveti drugi terek meseca maja sajenju dreves in naj se ta dan imenuje Arbor Day. V nekaterih državah velja Arbor Day kot legalni praznik. Radi različnega podnebja se Arbor Day praznuje v severnih državah ob raznih dnevih aprila ali začetkom maja. V južnih državah se praznuje v decembru, januarju ali februarju.

ZEMLJIŠKI POSESTNIKI SO PRETEŽNO SAMI POLJEDELCI

V letnem zasedanju Akademije za politično vedo je dr. L. C. Gray ekonomist poljedelskega departementa, govoril o zemljiških posestnikih, ki sami ne obdelujejo svojih farm. Le prav majhen odstotek teh posestnikov v severnih državah lastuje več kot eno ali dve farmi. Skorej devet desetink od

Trpljenje raziskovalcev.

Iz Irkutska prihajajo vesti, da so našli v Zabajkalu v okolici Tamnina bogate zlate žile. V zvezi s tem je navalilo na te kraje toliko ljudi, da so oblasti v skrbih glede prehrane. "Amurskaja Pravda" opisuje to preseljevanje bogastva želnih Sibircev takole:

"V Tamnotu so ljudje izgubili glavo. Že pred dvema letoma, ko se je prvič raznesla vest, da so našli v Aldanu bogato zlato polje, so navalile na te kraje množice domačinov iz vseh krajev Sibirijske. Čim bolj so se širile vesti o zlatih rudnikih, tem več je bilo novih priseljencev. Zlatonosne parele so bile že davno razdeljene, vendar pa so prihajale vedno nove množice nenasičnih ljudi. Posledica je bila, da je začelo kmalu primanjkovati hrane. Nastala je beda in lakota, nad 2000 oseb je podleglo raznim epidemijam boleznim. Po okolici so bile nabite svarilne deske, da je Tamnot prenapolnjen in da se ne sme nihče več priseliti. Ali vsi opomin so bili zaman. Emigranti so prihajali po skrivnih potih, ker so bila vsa javna pota strogo zastražena. V karavanah so prihajale nepregledne trume novih priseljencev. Mnogo karavane so dolgo blodile po neprohodnih gozdih, druge so v tajgi poginile. Tako se je neka karavana izgubila v pragozdu. Ker je bila vsa zaloga hrane izčrpana, je nastopila lakota. Polagoma so nesrečenci pojedli vse, kar je mogel žoloder prebaviti. Slednjic je prišlo na vrsto celo usnje s čevljev. Fizične

moči so rapidno pešale. V tem splošnem obupu se je nekdo v karavani spomnil, da je še rešitev iz kritičnega položaja. Karavana naj bi začela jesti človeško meso. Najprej so odsekali roke in noge nekemu mrtvemu Kitajcu in tako so nekateri člani karavane potlačili lakoto, dasi sem ji je človeško meso studilo. Tako so blodili po pragozdu dalje. Pojedli so najprej omenjenega Kitajca, ki je bil spetoma omagal in umrl, potem so se pa lotili nekoga Tatarja. Ko so pojedli tudi njegovo truplo, so se vsaj toliko okrepčali, da ni nihče umiral od lakote.

V tem obupnem položaju so se začeli zopet posvetovati, kaj naj počne. Vlak začetek je težak, so si mislili in kmalu so se ljudje spremenili v zveri. Naučili so se jesti človeško meso in so enostavno kockali, koga naj zakoljejo. Kocka je padla na Vjunova, ki je imel s seboj dva sina. Konaj sta prepričala člane karavane, da ne zakoljejo njunega očeta vsaj do naslednjega večera, češ da bo ta čas še kdo umrl, pa ne bo treba ubijati nesrečnega moža. In karavana je imela naslednji dan res srečo, ker je našla mrtvega konja. Kakor volkovi so planili mrtvino, so razsekali ostanke mrtvine ter jih vzeli s seboj. Čez nekaj dni so se srečno prebili skozi pragozd do Tamnina, kjer so pripravovali o strašnih dživljajih v tajgi. Med potjo so izgubili 11 članov, ki so jih večina pojedli."

MESTO, KI SE POGREZA

Mesto Šleška Ostrava je zapisano počasnemu poginu. Pod vsem mestom se nahaja daleč naokoli premočnik s svojimi na stotine kilometrov dolgimi rovi in jamami. Vse mesto se torej nahaja nad prepado, pred katerim ga varuje le razmeroma tanka plast zemlje. Zaradi dolgaletnega kopanja premoga so se na površini zemlje jele kazati razpoke. Prej ali slej se bo mesto pogreznilo v globino.

Prvi znaki nezadostne nosilnosti zemlje so se pokazali že leta 1912. na veliki stolnici, ki je dobila na vzhodni strani veliko razpoko. Tla so se začela pogrezati, tako da je bilo treba notranjost cerkve izprazniti in vhode zazidati. Cerkev so prepustili neizbežni usodi, ker ni nobenega izhoda, da bi se dala stolnica rešiti.

Ista usoda preči sedaj tudi mestni bolnišnici in meščanski šoli v Šleški Ostravi. Zaradi počasnegega stalnega pogrezanja zemlje so tla v teh stavbah na več krajih dobila luknje in stene so jele pokati. Nevarne razpoke so nastale tudi v ostrišju in celo v kletih. Na meščanski šoli so se pred kratkim podrla velika vrata s sosednjim zidovjem. Vsi ti znaki pomenjajo počasno ali tembolj gotovo katastrofo.

Za izmenjavo avstro-ogrske valute v Zadru

je rimska vlada dovolila še 2 milijona 500.000 lir.

teh stanuje v isti County, kjer se nahajajo njihova zemljišča, ali pa v kakem sosednem okraju. Več kot četrtina najemnikov v teh državah je z lastniki v sorodstvu po krvi ali po poroki.

V pretežni večini so severni zemljiški gospodarji vzrastli iz poljedelstva in postali lastilini potom trdega dela in varčnosti. Velik del njih oddaje svoje farme v najem, ker so se radi starosti pomaknili v pokoj. Druga velika skupina še vedno obdeluje druge farme.

Največ vlastinost, toliko na sektivni dotiki s farmami, s tem da nadzorujejo poljedelska dela in da jejo najemnikom nasvete iz svoje izkušnje. Ako izvzamemo nekaj malo "vzornih farm" (show farms), ki so v posesti bogatih kapitalistov, se dosedaj ni pojavila nikakršna važna tendenca v smeri investiranja mestnega bogatstva v svrhu ustvarjanja obširnih veleposestev.

STRAŠNA SMRT

Drzni loveci na divje zveri, ki izvršujejo svojo obrt za sport, so se redkokdaj umrli naravne smrti. Prej ali slej je skoraj vsakega izpodletelo in postal je žrtev svojega poklica. Te dni je enaka usoda zadela v črni Afriki levjo lovko, gospo Grenovo, ki ima dolga smrti zastopnikov in zastopnic kralja vesoljnega živalstva na vesti.

Pred par dnevi je šla gospa Grenova na lov na manjšo zver, ki izvršujejo svojo obrt za sport, so se redkokdaj umrli naravne smrti. Prej ali slej je skoraj vsakega izpodletelo in postal je žrtev svojega poklica. Te dni je enaka usoda zadela v črni Afriki levjo lovko, gospo Grenovo, ki ima dolga smrti zastopnikov in zastopnic kralja vesoljnega živalstva na vesti.

Nosorog se ni zadovoljil s to žrtvijo, ampak je drvel po brega nizdol in naletel na cestin a avtomobil, v katerem se je peljal angleški stotnik s ženo. Da bi rešil soprog, je skočil kapetan iz avtomobila, toda pobesneli zver ni varnost pod tace, ki so ga zmlele. Ženi se je posrečilo pobegniti v avtomobilu. Napol mrtva je končno prišla na farmo. Šele tam se je čutila rešena.

Dve žrtvi je imel rinoceros na vesti. Al tudi njegovi dnevi so bili šteti. Farinar, ki mu je stotnikova žena mahančno opisala kraj, kjer je tako nenadoma umrl njen mož strašne smrti, je zasledoval zver in je končno ustrelil.

Znan igralec.

Adolphe Menjou, ki igra v raznih kinematografskih slikah vlogo intriganta.

Rojaki v Mesaba Range in Ely, Minn., podpirajte podjetje, ki oglašujejo v "Glas Naroda".

Vesele Velikonočne praznike želi — Louis Vesel, zastopnik "Glas Naroda".

GILBERT TIRE VULCANIZING GARAGE

Frank Jarvisto, lastnik
Pridite ali pokličite, da razkašemo
CHRYSLER, CHEVROLET,
MAXWELL SIX
in vedno tudi rabljene kare naprodam.
Telefon: 235.

Popolna zaloga

ubovalj in oblek za
moške

Nestor Laine

Specialist za noge.
101 do 106 Broadway
Tel. 183 GILBERT, MINN.

AHO & LAINE

NAJBOLJŠI AVTOMOBILI NA
SVETU IN POCENI

THE WILLIS — KNIGHT
Overland \$495. — F. O. B.

GILBERT, MINN.
Phone 183

Vesele velikonočne praznike
vam želi —

Peoples State Bank & Eveleth

Eveleth, Minnesota

Banka z uro.

BOYLE & MATHER

Eveleth & Virginia

DODGE & PACKARD CARDS

BARRETT DRUG COMPANY

Gilbert, Minnesota

Svojim prijateljem želimo vesele Velikonočne praznike!

SPOMNITE SE NAŠE PRODAJALNE. KADAR HOČETE KUPITI
ZDRAVILO. — MI SMO ZA VAŠE ZDRAVJE.

EASTMAN KODAK FILME
THE REXAL STORE

Vesele Velikonočne praznike vsem
odjemalcem, katerim se še naprej
priporočam.

JOS. KOLAR
PRODAJALNA in GROCERIJA
GILBERT, MINN.

DR. J. E. INDIHAR

Zobozdravnik

New El Guerro Bldg. Suite 4

Uradne ure: od 9. do 12. ure zjutraj, od 1. do 5. ure popoldne.
Zvečer po dogovoru.

Chisholm, Minn.

Vesele velikonočne praznike želi

E. RESMAN

EDINA PRODAJALNA ČEVLJEV PO DOLOČENI CENI

Telephone 699

420 Pierce Street

Eveleth, Minnesota

Vesele velikonočne praznike!

Phone 170

ABSETZ & COMPANY PRODAJALCI PREMOGA

MOKE SENA KRMI

Sedaj imamo grocerijo in prekajeno meso.

Gilbert, Minn.

AUGUST PERRY

Jeweler

216 Grand Ave.,

Eveleth, Minn.

General Insurance Agency
A. W. INDIHAR F. J. INDIHAR
zastopnika

Zastopnika vodnje zavarovalne dru-
žbe za življenje, zoper poškodbe ter
proti požaru in avtomobilskemu nesre-
čam.
GILBERT, MINN.

POZOR SLOVENCIM!

Kdor želi kupiti zemljišča za zidati
hišo v Evelethu naj se obrne na me-
ne. Jaz imam nekaj lotov; vodovod že
na mestu.

Požurite se, dokler je še čas.

POTNIKI, ki pridite na Gilbert, do-
bite pri meni moderne sobe za
prenočišča.

Louis Vessel
Gilbert, Minn.

LINE DRUG COMPANY

Optometristi in lekarnarji

Gilbert, Minn.

Naša posebnost so primerna
očala, zdaj po znižanih cenah.

STREHE in ZAGRINJALA
AVTOMOBILOV IZGOTOV.
LJAM PO NAROČILU

JOHN A. JUTEN

6 - 8 So. Broadway
GILBERT, MINN.

Naročila poštено in pozorno izvršena.
Rex strehe in obodi za kare.

DAN MALKOVICH

301 W. Oak St.,
CHISHOLM, MINN.

Zaloga vsakovrstnega
blaga, moke itd.

Dr. L. W. Kuhar

Slovenski zobozdravnik

nad Jerome Clothing prodajalno. 214 1/2 Grant Avenue
Phone: 268 EVELETH, MINNESOTA
Uradne ure: od 9. do 12. od 12. do 1. do 5. popoldne. Zvečer po dogovoru.

JOSEPH CHIMZAR

Urar in Zlatar

GILBERT, MINN.

Popravljam vsakovrstne ure in zlatnino. Za vsa dela jamčim.

Če Chimzar ne popravi, potem ni več za rabo.

Veselo Velikonoč želimo vsem Slovencem in Hrvatom v
Gilbert in okolici.

Frank Kosher & Co.

najmoderneja na novo opremljena prodajalna;
vedno prve vrste sveže meso in grocerije.

Pozor: Prav suhe kranjske klobase za Velikonoč.

Rojaki pridite in prepričali se boste!

So. Broadway,
Phone: 240

GILBERT, MINN.
(V poslopu Anton Indihar)

Vesele Velikonočne praznike želim
vsem odjemalcem ter se še naprej
priporočam za obilen poset.

Rudolph Sustersich & Co.

Kdor želi dobro kosilo, dobi pri nas
vedno sveže in prvovrstno MESO.
Imamo tudi prekajeno meso in dobre
klobasice ter grocerijo prve vrste.
Naša postrežba je vedno točna.

Telephone 106

Gilbert, Minn.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

ANTON I. LOPP COMPANY, Inc.

General Merchandise

Gilbert, Minnesota

Phone 78

Vesele Velikonočne praznike Vam želi —

Stara zanesljiva

First National Bank

Eveleth, Minnesota

Govorimo slovenski.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI VSEM ROJAKOM

FIRST STATE BANK & ELY

ELY, MINNESOTA

PRIPOROČAMO SE ZA ULOGE: POSOJILA: ZAVAROVANJA POSESTEV: POŠILJANJE
DENARJA PO SVETU TER NOTARSKES POSLE.

KAPITAL \$25,000.00

PREBITEK \$15,000.00

Vesele velikonočne praznike —

Hogan's Garage

P. J. Hogan, lastnik

POPRAVLJAM
AVTOMOBILE

V zalogi imam vse potrebščine.

Gilbert, Minn.

Telefon 55

Vesele velikonočne praznike želim vsem svojim odjemalcem —

T. RUBENSTEIN & SON

"GLAVNI STAN ZA MODO"

C. A. GRAHAM

POGREBNIK

Virginia, Minnesota

Telephone 46 W

OKVIRJE ZA SLIKE. NABOŽNI PREDMETI.

Pri nas se lahko slovensko pogovorite.

Podružnica v Evelethu.

Podružnica v Gilbertu.

Vesele velikonočne praznike!

Farmers & Merchants State Bank

Virginia, Minnesota

POZOR, SLOVENSIM IN HRVATI! PRIDITE V NAŠO BANKO

IN SEZNANITE SE Ž NJO!

V vaših bančnih poslih vam bo na razpolago rojak:

JOHN ADLEŠICH

Hamilton Pianos
Monarch Pianos
& Player Pianos

VAŠ KREDIT JE DOBER PRI:

SY PIANO CO.

325 CHESTNUT STREET

Virginia, Minn.

Mi smo v tem poslu 18 let.

Najmodernejša prodajalna

GROCERIJ

Zaloga vedno svežega mesa.

GEORGE KOBE

Vesele velikonočne praznike

želim vsem mojim odjemalcem

ter se priporočam za nadaljni poset.

Telephone 162

Gilbert, Minnesota

Vesele Velikonočne praznike.

First National Bank

Chisholm, Minnesota

Posebno pozornost posvečamo svojim slovenskim in hrvaškim
vlagalcem.

Vaš rojak J. Osbolt je zaposlen pri tej banki. Oglasite se pri njem.

Vesele velikonočne praznike

želi vsem Slovencem v

Chisholm in okolici

Dr. F. J. Babnik

Zobozdravnik

200 West Lake Street

Uradne ure: od 9 — 12, od 1 —
Zvečer po dogovoru.

Tel. 392

Vesele Velikonočne praznike.

Miners State Bank

Chisholm, Minnesota

Telephone 2

Zavarovalnica.

Čekovni promet.

Hranilne vloge.

Frank Gouze, blagajnik.

Advertise in "Glas Naroda".

Advertise in "Glas Naroda".

Advertise in "Glas Naroda".

Po M. Miškovi:

Velikonočni sen.

Bil je veliki četrtak. Pomladno solnce je s svojimi jutranjimi žarki zalivalo mlade lističe in s polju bi vzbujalo brstiče v življenje.

Zorka, petletna deklica, se je prebudila v spalnici, ki je bila vsa zalita od solnea. Mela si je oči in sedla. Najprej mora pogledati na mamino posteljo, ali mamica še spi: zlezla bi rada k nji, da se z njo rada posreča, kar dela tako, tako rada. Če pa je mamica že vstala, potem pa mora brž v kuhinjo, saj bodo pekli danes potice in kolače ter barvali pirhe. Toda oči ji kar nočejo gledati, a Zorka si zna pomagati. Na nočni omari stoji kozarec; brž pomoči prste ter si izmiže oči. Sedaj vidi, da mamice ni več v postelji.

Hitro skoči s postelje in se začne oblačiti. Najprej nogavice; s temi zna ravnanj, toda podveze! Zapečene vedno preskakujejo. Zakaj nima okroglih kakor druge deklice! Saj je to že tolikokrat rekla mamici, a nič ne pomaga, imeti mora podveze na dolg pas. S krilcem je tudi križ! Zorka glasno vzdihne: "To je krilce od babice, z vžitim srčkom, in ima toliko gumbov, pa vsi so zadaj!" Preden vse zapne! Tudi zobke bi rada ogoljufala, saj bi bili tudi brez ščetke beli, toda pomislila je, da bi mamica morda opazila, a danes hoče biti Zorka pridna. Tudi počesala se je sama, le petlje ni znala privezati, zato je hitela brž v kuhinjo, da ne bi česa zamudila. Saj so rožine tako dobre!

In res, mamica je že mesila, rožine so bile že pripravljene. Nekaj pa je Zorka vendarle zamudila; videla je, da so pirhi že pobarvani: rdeči, modri, zeleni. Mamica je že vedela, zakaj ni čakala na Zorko. Lani si je Zorka pobarvala roke do zapestja in njen predpasnik je bil kakor geološki zemljevid.

Pred prazniki je Zorka nenavadno postrežljiva. Vrta se po kuhinji, oči ji svigajo sem in tja, sama ne ve, za kaj bi prišla.

"Prebereš mi rožine!"

Ni primernega, nič pametnejšega ni mogla mamica izreči. Zorko je kar zaigralo. Hitro je očistila rožine v moki, potem jih prebrala in nazadnje jih oplakne in osuši. Saj dobro ve, kako se to dela.

"Mamica, ali smem pojesti eno? — Pa samo še eno! — Zdaj pa zares poslednjo!" Seveda jih je bilo med drugo in poslednjo še precej, tako da je mamica morala Zorki zapretili:

"Čakaj, čakaj, saj pride danes teta s Češkega! Povem ji, da ne ubogaš."

Ko bi bila Zorka vedela, da je šel očka že pred eno uro na kolo, dvor čakati teta! Zorka se je še sladkala z zadnjo rožino, ko zunanaj pozvonil. Prišla je teta.

Bogve, ali ji je prinesla tistih krasnih pisanec, ki jim pravi mama "kraslice" in jih delajo posebno lepe na Slovaškem. Posebno so našim belokranjskim, ki jih Zorka tako rada gleda v knjigi profesorja Siča. — Pa še o drugih jih je pravila mamica, a doslej jih še ni nihče prinesel, kadar je prišel na praznike. Za letošnji pa jih je teta obljubila.

"Veš, Zorka," ji je pravila mamica, "to so pirhi iz sladkorja, veliki kakor gosja jajca, votli so, preslaj je okence — in znotraj! Po boš gledala... Nočem ti povedati, da se boš bolj razveselila, o boš sama zagledala."

Teta je vzela iz kovčega precej veliko skatlo: "Najprej tebi, orka; tole za pirhe!"

"Veš, teta, danes Zorka ni bila pridna," jo je brž zatožila mamica, čeprav ni tako hudo mislila. Samo rožine bi jedla, ko jih je prebrala!"

"Pri nas pa napravimo to drugič," je odgovorila teta. "Kar prebiramo rožine, mora Božpeti, Franek pa žvižgati."

Ne vem, ali je Zorka čula to mešno naredbno ali ne, praznila skatlo in skladala vsebino na tlo: to je bilo bonbo. Zakov in činih! Pa pet pisanec in — tisti pirhi s okencem, skrbno zaviti v svilen papir.

Zorka ga je odvila in brž pogledala skozi okence. In kaj je videla! V ozadju je stal gradič, pred njim so bili nasadi in drevje. Na sredi je bilo jezero in na njem 2 snežnobela labuda. Zraven je stala deklica v rdečem krilu in belim životcu. Na vse strani so se vile steeze, posute z leskajočim se drobčkanim sladkorjem.

Zorka ni poslušala, kaj so govorili starši in teta, bila je kakor zamaknjena v krasni pirh.

"Mamica, to moram pa brž pokazati Zlati. To je bilo veselje, radostnih vzklikov; menda jima ni ježek še nikoli tako tekkel kakor danes; toliko sta si imeli povedati."

Na izprehodu in zvečer ji je morala mamica praviti, kako so ta pirh napravili, zakaj se ne da odpreti, zakaj na drevju ni mnogo listja, zakaj ima deklica rdeče krile, ne modrega — in še mnogo mnogo vprašanj ji je bilo na sru. Slednjič je hotela vedeti, kdo stanuje v tistem gradiču.

"Menda kraljičina, ki se imenuje Pisanica; gotovo ima jagenjčka z zlatimi rožički in butarico iz srebrnih šib, in vendar švigne z njo, ozeleni drevje in vzkljuje zvončki in trobentice in vijolice v zlatem solnčku. Gotovo je v gradu mnogo krasnih dvoran in številno služabništvo — vse lepo kakor v pravljici," je pravila mamica.

"Pa zakaj nima pirh tudi zadaj okence; rada bi pogledala v grad in videla kraljičino," je tožila Zorka in ni hotela verjeti, da bi pirh z dvema okencema ne bil lep.

Ko je šla Zorka zvečer spat, je vzela pirh s seboj in ga postavila na nočno omarico. Hotela ga je imeti pri sebi, da bo zjutraj na vse zgodaj zopet gledala. — Oči so se ji že zapirale, a še vedno je šepetala sama pri sebi in se smehljala. L. Sladko je zaspala — ne, ni zaspala, samo zdelo se ji je tako. Saj še vedno vidi tisto okence, vidi jezero, drevje in deklico v rdečem krilu, vse vidi, da zdi se ji, da se deklica smehlja, da se obrača k njej, da hiti po steezi k okencu. Prav lahko trka s prstom na okence: klop! klop! okence se odpira in deklica hup! k Zorki na posteljo. Zorka se skoro malo boji. I. no, saj je čudno, če skoči punčka iz sladkorja skozi okence iz pirha in zleze k Zorki v posteljo. Majčkene je, ljubka, usteca kakor malina, očka kakor dve potočnici. In punčka se smeje in veselo pripoveduje: "Zorka, pojdi z menoj k nam v pirh, tam diši kakor v slaščicami. Igrali se bova."

Punčka podaja Zorki drobno ročico in Zorka bi ji tudi rada podala svojo, toda boji se: prevelika je njena roka, kaj, ko bi punčki zmečkala drobno ročico! A vendar jo ji poda in hup! skoči s punčko iz postelje, toda to ni več velika Zorka, prav tako majhna je kakor njena družica v rdečem krilu. Punčka je pogladila okence z ročico in odprlo se je. Kakor miški sta zlezli v pirh. Ah, te steeze, sami sladkorčki! Tako rada bi Zorka pokusila, ampak samo, če bi punčka ne videla. Oslnila si je prst, se pripognila in ga brž pritiskala na pesek, toda kako se je prestrašila — punčka se je ozrla! Poskočila je, da je zafrlelo rdeče krile, in rekla veselo: "Le obliži, Zorka, tu je pesek čist in tako sladak!" in podala je Zorki kar celo pest.

In glej! Skorja dreves je bila iz čokolade — punčka je odlomila košček, dala Zorki in že so ji zobki topili v čokoladi. Dospeli sta do jezera. Saj ni mogoe! V njem ni bilo vode, ampak mašinovec. Snežnobela labuda sta bila iz sladkorja. Takoj sta priplavala k bregu. Zorka se je najbolj čudila, da se labuda iz sladkorja ne raztopi v vodi. In plavala sta ter si v časih počehljala s kljunom belo perje. Eno pero je dala punčka Zorki, naj pokusi: raztopilo se je v ustih kakor sladolek in okus je imelo po malinah. "To je gotovo po tej vodi v jezeru," je pomislila Zorka.

V kotu ribnika je zagledala pred bleščim grmom majhno klopico, belo, brezovo, vso iz sladkorja, le grče so bile iz čokolade. Pred njo je bil na ribniku čolnček iz sladkorja in tudi ta se ni raztopil, in vesla so bila iz čokolade.

"Pojdi, Zorka, popeljeva se v čolnu!" jo je ljubezno vabila punčka.

Zorka ni nikoli zaupala čolnom in brez očka in mamice bi je ne bil nihče spravil v čoln; zato je boječe vprašala: "Ali ne uto-nem?" — "V malinovec!" se je smejala punčka. In hup! Že je bila v čolnu in je Zorki podajala roko. Previdno je stopala Zorka v čoln in sedla na beli sedež iz sladkorja prav počasi, na lahko, da ga ne bi zlomila. Toda ne! Sedež je držal, kakor da je lesen.

In ko je punčka potopila čokoladni vesli v rožaste pene ribnika, se je čoln zazibal in labuda sta plula okoli čolna. Če je brizgnolo na Zorko, se je brž obližnila. Hipoma se je čoln ustavil. Tu je bilo plitvo, da je bilo videti na dno. In kaj je bilo na dnu! Kamenčki, pa kakšni! Prav taki, kakor jih je čisto dočivala od botrice: rožasti, beli, črni in v njih je bil sladek sok. Zorka je gledala, gledala, punčka pa je rekla: "Ne boj se, nagni se in naberi kamenčkov!"

Palagama se je osmelila in se nagnila: "Samo da se ne bi čoln prevrnil," je pomislila, vtaknila ročico v malinovec, nabrala kamenčkov, ngriznila in sladki sok se ji je razlil v ustih.

"Prinesti jih moram nekaj domov!" si je mislila in brž segla po predpasniku, ali ima onega z žepom, da si nabere kamenčkov vanj. Toda joj, saj je pozabila, da je v spalni srajčici! Punčka jo je zmotila v njeni žalosti: "Odplujeva spet k bregu in sedeva na klopico." Nabrali sta še polno naročje kamenčkov ter odveslali k bregu in sta sedli na klopico. Breg je bil skalovit, toda to ni bila skala, ampak same slaščice.

"Glej, naša kraljica prihaja!" je rekla punčka in prišla Zorko za roko.

Grajska vrata so se odprla, prišli so oprede v belih oblekah, stopili v dve vrsti, za njimi polno gospode in vsaka dama ljubka in nežna, je držala v roki šopek pomladanskih cvetlic. Vse dame so se ljubezno priklanjale ter obrnile oči k vhodu. Tam je stala kraljica, nežna in sanjava kakor pomladna breza, in lahen veter se je igral z njenimi zlatimi lasmi. Pri nogah ji je stal snežnobel jagenjček z zlatimi nočami. V roki je držala kraljica butarico iz srebrnih šib, zlati pirhi so se zibali na njej in dolgi trakovi nežnih barv so se tresli od vrha kakor mavrični oblaki. Zorka je kar onemela; predstavljala si je bila kraljičino in pravljice krasno, prekrasno, toda tako krasne vendar ne.

Kraljica se je ozrla prijazno na vse strani, dvignila butarico, da so zanihali pirhi, in takoj so pokri li drevje nežeti beli in nežnorožasti cvetovi, travniki in livade so ozelenele in zlate trobentice, vijolice in marjetice so vzvetele, kakor da jih je kdo nasul. Vse je dihalo zlato lepoto pomladi, ki je pravljica prirode.

Kraljica je šla lahko po stopnicah doli, jagenjček z zlatimi rožički je skočil veselo zanj. Hitela je prav deklicama naproti. Zorka se je stisnila za grm, saj je bila samo v spalni srajčici. Toda kraljica ju je že zagledala, se nasmehnila, odtrgala zlat pirh in ga dala Zorki, pripognila se je, utrgala šopek vijolice in jih ji dala v drugo roko, potem pa šla ob jezeru dalje. Po vodi sta plavala labuda in se dotaknila z rožastim kljunom roba nje ne obleke. Veje dreves, polne cvetja in vonja, so se pripogibale in si pale cele šope cvetov pred svojo vladarico. Cvetovi niso veneli, ostali so sveži, čeprav je šla kraljica z vsem spremstvom čeznje. In zopet se je vračala kraljica h gradu. Zorka je gledala za sprevedom in punčka tudi; ko pa se je kraljica približala gradu, je stekla punčka za njo. Kaj sedaj! V grad ne more, morda bi je niti ne pustili, saj mora domov in mora biti zopet velika, sicer bi je očka in mamica niti ne poznala. Skoro hla se je sa-

ma tu in hitela k okencu. Toda gorje! Okence je zaprto. Zorka trka i ntrka na okence in čimdalje močneje — končno se okence zdrbi in Zorka leti in leti... prestrašiš se in odpre oči. Kje je? Saj je vendar v svoji postelji; dani se že. Stiska pesti in v vsaki drži vogalek pernice.

Skoro zaplakala je. Kje ima zlati pirh, ki ga je hotela dati očku, kje so vijolice za mamico? Ogleduje se, ali ni majhna kakor punčka iz pirha. Odkrije oedejo in vidi, da je vse v redu: nočice so dolge kako vedno. Pogleda na nočno omarico, ali e pirh še tam. Bil je, kamor ga je bila položila.

Zorka je skočila mamici na posteljo in hitela praviti, kje je bila, ter žalostno končala: "Zlatega pirha nimam in vijolice tudi ne, toda mislim, da sem res letela." Težko je verjela, da se ji je samo sanjala. Gledala je skozi okence v pirh ter se čudila, da je drevje brez cvetja, punčka v rdečem krilu pri jezeru in okence celo.

CAHEJI

Na cvetno nedeljo kralja s čezlom — oljkovo vejo, na glavi krono pravice, miru in sprave, v srcu vesoljno carstvo ljubezni — vodijo v grešno mesto pobožni Caheji.

Na veliki petek ob treh je kralj — razbojnik: čezlo je žebelj, krona trnje, carstvo — križ, Caheji so rablji, ljudstvo zverile On je jaguje: "Gospod, odpusti jim, saj ne vedo..."

Ne, ne, vedo! Od zore do mraka se jezik namaka v visoki pesmi o kralju, ki kralj je v nedeljo, v petek — razbojnik, v nedeljo pa zopet kralj.

In vsako leto k vstajenju gredo grobarji: z jeziki skalo vale z njegovega groba, s srci tišče mu sulico v prsi in žeblje v pesti...

V dušah so črni kot saje, v mislih — kameleoni — drugače pa vse časti vredni pobožni Caheji.

Sede kakor opice vsi na zlati veji, kriče kakor srake, hudičev zarod valec, žive od njegovih besed "Gospod, odpusti!" in očmi so kakor roč, ki peklo ga izusti.

Vstajenje.

Voda je privrela iz razpoke. Ko je zagledala solnce, se je razlila kot srebrna melodija v dolino.

Iz črne zemlje je pogledala rožja, videla je solnce in odprla je svojo duhtečo čašo.

Priplesala je južna sapa, nasmejala se solncu in zavriskala: "Vstajenje!"

Ali je bilo res, da je čul ta vzklík, ali se je samo zdelo mladem doktorju, ki je zamišljeno stopal proti sivemu gradu.

Bila je velika sobota. Na poti je bil k bolnici.

Videl jo je v duhu lepo in slabotno. Zdaj jo je mučila vročina, zdaj jo je tresla mrzlica. Njeno dušo so bičale težke prikrami. Podila jih je, kričala, ker se jih je bala. Hotela je bežati pred njimi, davnila se je iz postelje in obležala sredi sobe.

Jokala je, prosila, smehljala... O, uboga, uboga dušica! Kolikokrat je mehko ponovila: "Ne bodi hud Zdenko, če te ljubim... samo tebe ljubim... tako te ljubim!" Čisto tiho je pridejala v časih: "Ti pa me ne maraš. Zakaj? Povej!" Potem se je zagledala v strop, kot bi nekaj iskala.

Nepričakovano je pa jela upiti: "Vsaj te ne ljubim... Beži! Pusti me! Na pomoč... Ubili mi hoče dušo!"

In tako je bilo noč in dan, mese dni.

Zdravnik je zmajal z glavo. Iskal je vse življenje dušo. Zdaj jo je našel... Pa bila je raztrgana. Bal se je zanj. Vprašal se je v skrbeh: "Kdo bo jačji, bol ali mladost?"

Dospel je do grajskih vrat in hitel po stopnicah k bolnici. Čim pogostejše prihajal, tem rajše je prihajal. Kaj bo pa potem, ko okreva Tanja — in vstrašil se je lastnih misli.

Tiho je vstopil. Tanja je ležala mirno.

Usmiljenka mu je pokimala, pokazala na bolnico in šepetnila: "Mihostiva tudi spi..." Odšla je iz sobe za trenutek. Zgubila se je v vrt med zelenje, saj ona je bila tudi samo človek.

Skozi okno je bilo pomladansko solnce.

Zdravnik se je približal Tanji. Pobožal je drobno ročico in se sklonil k deklici.

In glej, odprla je oči.

"Kdo si?" je šepetnila.

Nasmehnil se je doktor in predno je zamogel odgovoriti, je nadaljevala: "Kaj ne, da nisi Zdenko?"

"Njega ne bo nikoli več?"

"Ne."

Nepričakovano je vprašala: "Kaj ne, da tvoje oči ne lažejo?" Mlito se mu je storilo in v tretje je odgovoril "Ne."

Odtrgala je pogled od njega in sledila solnčnemu žarku, ki je legel poleg nje.

V sosedni sobi je odbila ura pet.

V vsi se je oglašil zvon, za njim drugi, tretji...

"Kaj zvoní, vsaj nisem umrla!"

"Vstajenje je!" je dejal doktor.

Ponovila je "Vstajenje... Kristus!" Brskala je po spominih potem pa vprašala: "Ali ni dejal Kristus 'Ljubite se med seboj?' Ljudje pa... Boječe ga je gledala, pogled je postal moten, onesvestila se je.

Zvonovi so prepletali zrak s skrivnostjo vstajenja.

Tanja je spet odprla oči. Rekla je: "Kristus je dejal na križu: 'Odpusti jim, vsaj ne vedo, kaj delajo...'" Jaz, jaz tudi to rečem. Ko bi mogla tudi jaz vstati iz smrti, ki se imenuje življenje!"

"Tanja... Življenje imenuješ smrt! Pogledj solnce!"

"Solnce... in sama naj ga gledam?"

"Ne, z menoj!"

"S teboj?"

"Da."

"Poglej, kako ljubko je," in zamahnila je po zraku, kot da bi ga hotela pobožati. Beli, prozorni prstki so se za hip pozlatili in jih je nalahno položil na odejo rekoč:

"Tanja, lepo mirno!"

Nasmehnila se je in govorila:

"Kako lepo je, če sije solnce in poleg tebe nekdo, ki skrbi zate!"

Kar je rekla: "Ali prideš jutri?"

"Da."

"In pojutrišnjem?"

"Seveda."

"Ko bom zdrava, tudi?"

"Da, radovednica!"

"In ko bo mdrava, tudi?"

"Ne."

"Potem bom pa vedno bolna!"

"Ti, če ne me pa že jutri ne bo!"

"Tako bom pridna!"

"Ali imaš rada, če pridem?"

"Rada... Skupaj bova gledala solnce!"

"Tanja..."

Pogledala mu je globoko v oči in pristavila: "Ne maram več umreti!"

"Tanja!" je skoraj zavriskal.

Začuden ga je gledala in vprašala: "Kaj si tako vesel?"

"Tanja, vstajenje je!"

Priplazila je svojo roko do njegove in boječe rekla: "Ali veruješ?"

"Verujem" in poljubil je Tanjo ročico.

Zadržela je Tanja in polagoma ji je spance ozdravljena zatisnila trudne oči.

Noč je padla na zemljo.

Skrila je v temi čar vstajenja. A visoko tam gori so se pa pogovarjale lesketajoče zvezdice o dušah, ki so blodile po temi a so zagledale solnce.

O DELIKATESAH

Nedavno je poročal neki angleški list, da so pri obedu nekega velikaš serviral vrabčji puding. Ob tej priliki se je mnogo govorilo o predsodkih, ki nam branijo, da ne bi vzeli na svojo jedilno karto tudi na pr. vrabce. Ti predsodki temelje edino le na nepoznanju in trmoglavosti.

V Rusiji velja medvedje meso za največjo delikateso. Medvedje krače ali medvedji jezik sta vedno razprodana. Ker je taka jed redka, je umevno zelo draga, zato jo vidimo le na mizah višjih krogov.

Tudi levje meso je užitno in ga predvsem cenijo prebivalci Južne Afrike. V mnogih krajih obeh Indij uživajo z največjo naslado tigrovo meso, ki ni le zelo redilno, temveč tudi vpliva ojačujoče na mišice in bistri razum. Diši pa kot žilasta govedina.

V Afriki in Indiji je zelo čislana jed slonovo meso. Evropejci pa, ki so ga imeli priliko poskusiti, trdijo, da je mehko kot usnje in sočno kot lep. Drugi nasprotno imajo vse slonovo meso za tako slastno in okusno kot pečene slonje gnat, ki so znana jed, vredna vsake kraljevske mize.

V gornjem Egiptu nosijo na trg krokodilje meso, a tudi v Siamu in Saigonu ga prodajajo kot pri nas govedino ali teletino. V St. Domingu in ob vsej obali Centralne Amerike uživajo kajmana, kuhanega ali pečenega; diši kot kunece. Posebno cenijo njegova jajca, ki so zelo redilna. Epikuzeji Zapadne Indije imajo v največji časti rogatega legvana. Serwirajo ga navadno kuhanega poleg čiščene legvanove masti, v katero pomakajo meso.

Izmed vseh reptilij, ki so užitelne, je brez dvoma najpopularnejša žaba. Posebno jo cenijo Francozi. Belgijci, Italijani in Portugaleci. Največ pripravljajo za namizo zeleno žabo, dasi je rdeča okusnejša od zelene.

Obedu, ki sestoji iz gadje juhe, pečene slonove gnjati, kuhanega legvana in praženega aligatorja, mora slediti tudi primeren poobede. Arabci uživajo kužane in konzervne rožne popke, dočim ljubijo Kitajci kandirane rožne popke in jasmínovo lilijo.

ROJAKI V CLEVELANDU PODPIRAJTE VAM NAKLONJENA PODJETJA

FRANK BELAJ

6205 St. Clair Ave.

MODNA TRGOVINA MOŠKIH IN DEŠKIH OBLEK.

VESELE PRAZNIKE!

Vsem mojim prijateljem in odjemalcem kruha želim veselo velikonočne praznike!

JOHN BRADAČ

6413 St. Clair Ave.

Vsem prijateljem in znancem veselo velikonočne praznike!

The Frank Mervar Company

ČISTILNICA IN BARVALNICA OBLEK

Gl. urad: 5911-31 Bonna Ave.

Podružnice: 6511 St. Clair Ave.

12806 St. Clair Ave.

5810 Broadway S. E.

☎ Randolph 5694

Veselo praznike

John Bukovnik, FOTOGRAF

6405 St. Clair Ave. (V Slovenskem Narodnem Domu.)

Veselo velikonočne praznike!

ANTON GUBANC

TRGOVINA Z MODNIM BLAGOM
16725 Waterloo Rd.

Veselo velikonočne praznike želi vsem rojakom

VICTOR LISJAK

ZALOGA PLAYER PIAN, VIOLIN, BANJOES, MANDOLIN
IN DRUGIH GODAL. — VSAKOVSTNE NOTE.
6630 St. Clair Ave.

Veselo praznike želi vsem prijateljem

ANTON ANŽLOVAR

6202 St. Clair Ave.

Veselo velikonočne praznike!

Slapnik Flower
Company

6120 St. Clair Ave.

Rojaki v Clevelandu, podpirajte svoja podjetja!

Anton Simčič

zastopnik "Glas Naroda"

Veselo velikonočne praznike želi vsem

Rojaki v Little Falls, N. Y., podpirajte podjetja, ki oglašujejo v našem listu

KUPITE ZA VELIKONOČ OBLEKE ZA
MOŠKE IN FANTE PRI
THE BIG GROGAN STORE
Herkimer in Little Falls

STANDARD PLUMBING & HEATING COMPANY
40 W. Main Street Tel. 479
KLEEN AVTOMATIČNI GRELCI IN RADIJATORJI

ALLEN & BOWERS
OBLEKE ZA MOŠKE IN FANTE.
Največ, kar morete dobiti za svoj denar.

KEMPFS-OVA PRODAJALNA MUZIKALIJ
Avtomatični klavirji, Sonora, Victrola in Brunswick gramofoni.
Popolna izbira Victor plošč.
LITTLE FALLS, N. Y.

JOSEPH FURLAN
250 ELINT AVENUE
SLOVENSKA MESNICA in
GROGERIJA
Prodaja na vse kraje doma sušeno me-
so in klobase.

Veselo Velikonočno prazniko.
BURNEY BROS
Železnina in športno
predmetje.

Rogers Ash Inc.
ZAVAROVALNICA IN
ZEMLJIŠKA PISARNA
Kadar hočete kupiti hišo,
pridite ter se ogledate pri
nas v Burrell poslopju, —
Little Falls, N. Y.

ROY WEAVER
VSE ZA ELEKTRIKO
Zaloga električnih potrebščin.
Telephone 212 J
Ogledite svoj dom z elektriko.

Little Falls National Bank
Plačuje 4% obresti na
uloge.

KUPITE SVOJE VELIKONOČNE
DAROVE PRI
G. A. Oppel & Son.
ZANESLJIVI ZLATARJI
Ustanovljeno 1857. Little Falls, N. Y.

POZOR! V slučaju, da nameravate delati novo hišo,
ali popravljati staro, obrnite se na —
J. F. JORDAN, Generalni kontraktor
510 W. MAIN STREET CENE ZMERNE

V zalogi imam
DOCK ASH PEČI
Prodajam vsakovrstne peči.
KLEPARKA DELA
W. H. Avery
105 W. Main St.

MELVIN & MARTIN
FORD
Cars — Trucks — Tractors
Supplies & Accessories

B. E. CHAPMAN
PRODAJALNA PAPIRJA IN
ŠOLSKIH KNJIG

**PEČI, KUHINSKE PEČI IN
GRELCI — ZIDANE PEČI**
John Waldvogel & Son
556 Main St. LITTLE FALLS, N. Y.

SMALLEN'S
Nasproti City Hall
So. Wm. Street
ŽENSKÉ in OTROČJE
OBLEKE
po najnižji ceni.
SUKNJE, OBLEKE, SRAJCE
id.

Willcox Watts & Co.
ZAVAROVALNICA
Telephone 119 J
16-18 W. Main St., Little Falls

I. H. GODIN
Obleke za moške in fante

O'ROURKE & HURLEY
ČISTA ZDRAVILA
ZDRAVNIŠKI RECEPTI

M. CLAUSE
POPOLNA ZALOGA HIŠNE UPRAVE
622 East Main Street Little Falls, N. Y.

Veselo praznike želi —
Frank Masie, zastopnik "G. N."

W. F. COURTNEY
IZGOTOVLJENA OBLEKA IN PERILO
555-559 Main Street Little Falls, N. Y.

Phone 417
SHAUT & CONYNE
Prodajamo in popravljamo
DODGE BROTHERS
avtomobile.
112 W. Main St., Little Falls, N. Y.

NASTS' LOAN OFFICE
Little Falls, N. Y.

A. V. GILMARTIN
PRODAJA ŽENSKIH SUKENJ
in OBLEK ter KROJAŠKIH
POTREBŠČIN
Richmond Block

MALONE & O'ROURKE
Izborna plumbarsja.
N. ANN STREET

T. & J. DASEY
Perilo, suknje in obleke.
HIŠA DOBREGA BLAGA

Ako hočete kupiti dobra moška,
ženska ali otročja OBUVALA
obrnite se na:
P. Slavik Shoe Store

H. C. BELLINGER
PEČI, ŽELEZNINA in
KROVSTVO
522 E. MAIN STREET

POSEBNE CENE
za moške in fantovske obleke
in suknje za
VELIKONOČ
Vsak kupec dobi zastoj
(Base-ball) žogo in bat.
M. L. GOLDSTONE
nasproti Hotel Richmond

Velikonočne misli.

Napočil je zopet velikonočni čas, čas pomembnih, simboličnih praznikov.

Narava se je prebudila k novemu življenju iz zimskega mrtvila ter se pripravlja na svoje čudesno polno delovanje.

Napočil je čas vstajenja in sicer v splošnem.

Ko je prvotni človek zasledoval ta prenetljiv preobrat, ta beg zime in prihod gorkote, je prišel do zaključka, da mora delovati pri vsem tem neka skrivnostna, nepojasnjena sila, ki želi človeku dobro ter ga ščiti pred sovražnimi silami. Zima je pomeljala zanj smrt, mrtvilo, spomlad pa prerajenje in obnovenje.

Solnce se spenja vedno višje in višje, dnevi postajajo vedno daljši.

Povsem naravno je, da so stali narodi sveta, živeči v zmerenem podnebnju, na pričetku spomladni večje praznike, ki so jih spominjali velikih zgodovinskih in verskih dogodkov.

Tako praznujejo še danes Židje svojo Pasho skop, ob istem času kot kristijani Velikonoč.

To je povsem razumljivo, kajti ob tem času se je rodilo krščanstvo. Velikanski zgodovinski dogodek je bila smrt Krista na Krizu.

Krist je bil prijet, ko je prihajal v Jeruzalem, stavljen pred sodišče, obsojen na smrt ter je umrl na križu na Golgatski gori.

Ko je izdihnil, se je stresla zemlja, solnce se je zatemnilo, zastor v židovskem templju se je preklal in vse ljudi je navdala velika groza.

Po treh dneh pa je vstal iz groba ter se divigul v nebo. Od tam bo prišel nekega dne, da sodi žive in mrtve.

V verskem oziru je to vstajenje pomembno in isto velja tudi glede narave kot take.

V življenju narodov, med ljudmi pa ne opazimo silnega pojasa. Vera postaja človeku formalna stvar, — narava njegova služabnica in sužnja.

Narodi in posamezniki omahujejo neprestano sem in tja, se medsebojno smrtno sovražijo, skušajo škoditi drug drugemu, ga uničiti ter izpreminjajo, tako ta lep svet v pravo pekel.

Vse to je na dnevnem redu.

Boj za obstanek je neizprosno in ne preneha nikdar. Boji med narodi se vrše neprestano, če ne na bojnih poljih, z uničevalnim orožjem v roki, pa na gospodarskih in kulturnih poljih, z uničevalnim orožjem v roki, pa na gospodarskih in kulturnih poljih.

Nezadovoljstvo podaja vedno bolj zrazito, bolj raširjeno, kljub vsem modernim iznajdbam.

Res je, da žive vsi v večji udobnosti, bolj sanitarno, a vse to se vrši na škodo splošnega človeškega ustroja, katerega se je zanežarilo in pomelkuzilo.

Kar je na eni strani dobiček, je na drugi izguba, morda večja kot si jo predstavljamo. Telesni oslabeleosti pa povsem naravno sledi tudi duševna oslabeleost, kar je razvidno, če me že iz drugega pa vsaj iz tega, da je najnovejši čas proizvedel le malo velikih pesnikov, slikarjev in drugih umetnikov v primeri s "temnim" Srednjim vekom, ko so evrete vse te umetnosti. Svet bo težko še kdaj videl take ženijske kot so bili Michelangelo, Leonardo da Vinci, Dante Alighieri, Cervantes, Rousseau, Goethe, Tolstoj, Dostojevski in drugi.

Materijalno in tehnično se človeštvo razvija, a v duševnem oziru je prišel pešati.

V naših časih je stroj vse, duša in intelekt pa stranska, komaj vpoštevanja vredna stvar.

Najbolj klasičen vzgled tega je Amerika, ki prvači svetu v materialnem oziru, dočim stoji v duševnem oziru pogosto dosti nižje kot marsikateri zaničevalni narod iz južno-iztočne Evrope.

Celo analfabetstvo je v Ameriki bolj pogosto kot v marsikaterih evropskih državah, čeprav ni nepismenost nikako merilo duševnih sposobnosti človeka.

Duh človeka je s primerno metodo pripravljen sprejeti v večji ali manjši meri vse, kar se mu nudi, in nepismenost je pogosto posledica dejstva, da se ni dotičnemu človeku nudila prilika obvladati osnovnih pojmov znanosti in vede. S tem pa se ni rečeno, da je njegov intelekt tabula rasa, na katero ni mogoče ničesar zapisati.

Naš namen je na kratko orisati dogodke, ki so se završili izza zadnjih Velikih noči.

Po sedmih letih sklenitve premirja ne opazimo po svetu velikih in dalekosežnih izprememb, uveljavljenih na korist narodov, njih prosperitete ter medsebojnega sporazuma.

Evropa naprimer je še vedno kotel, ki lahko vsaki trenutek eksplodira.

Mir, ki vlada sedaj, je mir na silja in astrafovanja, ne pa mir

sporazuma in zaključenih računov. Z izjemo Nemčije so vsi narodi težko oboroženi, nekateri še bolj kot pred vojno. Glavna modlj pa je Francija, ki je izza sklada mira stalno ovirala njega uveljavljanje, s pomočjo raznih prctvez kot naprimer, da noče Nemčija zadostiti pogojem versailskega mira, da se noče razorožiti, pač pa da ima tajno, veliko večjo armado kot jo je imela ob izbruhu svetovne vojne.

Vsem tem delam je svet vrjel ali se vsaj delal kot da veruje, na korist Franciji, ki je očividno zatrdno sklenila obdržati Ruhr in Porensko! a kljub temu se nadalje iztirjavati od Nemčije vojno odškodnino, ki ni v nikakem razmerju s celokupnim bogastvom Nemčije.

Vsled tega je stvar resničnega mira tako zaostala. Evropski državniiki, zaverovani v svoje lastne interese, niso mogli videti splošnega blagaja in ga tudi niso hoteli. Njih bistveni posel je skleniti kupčije, ne pa ustvariti trajnega mira, kajti v tem slučaju bi izgubil svoje čedne služabce in ločiti bi se morali kakega drugega posla kot so se ga morali avstrijski generali, ki so sedaj hišni portirji ter neizmerno veseli, da so vsaj na gorkem ali ruski aristokratje, ki prodajajo boljševiške liste po ulicah Petrograda in Moskve.

Ogledajmo si sedaj Rusijo, pravo protislovje ostalih evropskih dežel. Rusije ni opustošila vojna, čeprav jo je obubožala. Opustošila jo je revolucija, boj med različnimi fakiacijami, ki so se hotelle polastiti vrhovne sile. Končno so zmagali, s svojo znano odločnostjo boljševiki ali komunisti in sicer razdela, ker so imeli na čelu svojega gibanja enega največjih mož modernega časa, Nikolaja Lenina.

Brez njegovega vodstva bi bilo uveljavljanje komunizma v Rusiji nemogoča stvar in če bi ne bil tako skrajno brezobziren in tako tiranski, bi celo gibanje zaspalo ter se umaknilo zmernemu predno bi se trdno ukoreninilo v ruskem narodnem življenju.

Eventualno bi se v takem slučaju vrnili celo carji in vsi njih in gorje ruskemu narodu!

Carizem, ki bi se razvil, bi bil neizmerno bolj okrut, osvetočljive in podel kot je bil stari, ki je utemeljeval svojo moč in nadvlado s tradicijo.

Ta tradicija pa je bila v revoluciji uničena in nova bi se mogla razviti izključno le s pomočjo nasilja in zatiranja, ki pa bi morala biti obsejna, kajti več let sovjet-

ske vlade je pridobilo za komunizem nebroj novih pristavev, ki so bili dolgo časa odločni nasprotniki radikaleev ter bi se prav iz srca smejali predlogu, naj postanejo komunisti.

Med temi je nebroj diplomatov, generalov in drugih odličnih oseb, ki so pod carsko vlado zavzemale visoka mesta in katere je sovjetska vlada v svoji previdnosti ohranila na teh mestih, ker ni imela v svojih lastnih vrstah nobenih takih strokovnjakov, da bi z njimi zasedla prazna mesta.

Nadaljni potek ruske zgodovine pod sovjeti je bil povsem drugačen kot ga je pričakoval svet. Otvorjena so bila pogajanja z drugimi državami, sklenjene so bile številne trgovske pogodbe, rubel je dobil stalno veljavo, tudi v inozemstvu, industrije so priče evre in kmet, mužik, je bil zadovoljen. Povsem naravno je, da lahko najdemo še dosti nedostatkov, dosti trošenja, a dejstvo je, da si je Rusija opomogla in da bo kmalu zavzela stališče enakopravnosti med narodi sveta.

Po državah Azije in evropskih kolonijah vlada mrtvilo tokom sedanjih spomlad. Po mrzličnem razburjenju, ki se je pojavilo vsled poročil da je prihajala Rusija z veliko boljševiško propagando v teh deželah in da jih skuša spraviti v okrilje ruske federativne sovjetske republike, je zavladala naenkrat tišina, ki nam priča, da so bila tozadevna poročila "greatly exaggerated", kot je rekel Mark Twain, ko je čital v listih poročila o svoji smrti.

Balkan je ostal Balkan ter okužil še par drugih sosednjih držav s svojimi metodami in razpetijami. V naši lepi Jugoslaviji vlada zmeda od časa, ko je bila slovesno ustanovljena, a ta zmeda se je od protikele Velikonoči še povečala. Vlada omahuje semintja kot polomljen čoln v viharjih vodah. Vlada slehi vladati tako skrajno brezobziren, da ne ve niko niti v Jugoslaviji, kaj še v inozemstvu minister za te ali one zadeve. Eksministrov, ki znaajo seveda pošteno posluževati se tega naslova, je več kot uradnih slug. Enega pa poznajo vsi, tudi kitajski mandarin in ta možak je starina Pašić, ki ima kaj komodo stališče v jugoslovanskem javnem življenju. Če kaka večja skupina izreče njegovi vladi nezaušnično, razgurni njegov kabinet, ne da bi potočil solze. Dobro ve, da bo njegov naslednik streljal tako krole, da bi moral demisionirati. Kaj storiti? Ni na svetu lažje stvari. — Kralj pokliče Paš-

ča in sestavljeno je novo ministristvo.

To je prav idiličen način vladanja. Drugačna stvar pa je, kaj se bo zgodilo, ko bo Pašić zatisnil svoje trdne oči. Sam Bog ve, kaj se bo pripetilo tedaj? Pašić je zaenkrat edina sila, ki drži skupaj vse tri jugoslovanske narode, seveda tudi z uporabo nasilja, če je treba. O tem nam pričajo zadnje čolntve v Jugoslaviji, ki so stale dosti krvavih žrtav.

Pa tudi Pašiću ne moremo tega preveč zameriti, kajti takega recepta se poslužujejo vse kronane in nekronane glave, kadar hočejo vtisniti narodu v spomin, da je strah pred postavo in oblastjo prva državljanska dolžnost, da ima lahko vsakdo svoje prepričanje, dokler molči in ne dela zgage.

Tako je tudi v Italiji, kjer se vedno gospodari znani duševni velikan Benito Mussolini, ki ni obiskoval nobene diplomatske šole, a vlada, da ga je veselje gledati, po gorionemjenemu receptu. Nerodno je le, da niso vsi Italijani fašisci, a v drugem oziru je to skrajno na mestu, kajti komu ne bil Mussolini v takem slučaju razkazoval svojo moč in svojo ženjalnost?

Potisnjen bi bil v takem slučaju nazaj v vrste starokopitnih ministrskih predsednikov, katerim so se tresle hlače pred vsakim socialističnim poslancem, ki je odprl v zbornici svojo usta.

Mussolini ima pripravljeno za vse palico — in kakšno gorjačo! Tako je treba vladati in nič drugače. Treba je imeti krog sebe pretorijansko stražo kot rimski cazarji, katere sluša Mussolini oponašati.

Resno govorena pa se je pričel tudi Mussolinijev stolček maršeti, v glavnem radi njegove zadnje zbolezn. Bog že skrb, da ne zraste drevje do nebes.

Svet je postal sebičen in materialističen.

Tudi v prejšnjih časih so se vršile vojne, a niso pomenjale takih grozot kot moderne. Ljudje so se spopadli, sekali drug drugega in bo so se naveličali teh gimnastičnih vaj, so se lepo razšli ter sklenili mir, ki je ponavadi trajal dolgo vrsto let, večini stoletij. Svet namreč ni bil še v tako tesnem, medsebojnem stiku in provijantiranju armad se je vršilo na

stroške dožele, ki je predstavljala bojno polje. Cela vojna je obstajala iz malo številnih bitk, z dolgi odmori vmes, izpolnjenimi z bivakiranjem, pohodi in plenjenji. To je bilo veselo življenje, namreč za vojaštvo, ne za prebivalstvo.

Škoda, katero je slednje trpele, pa ni bila trajna in v par letih je bilo zopet vse dobro.

Temu nasproti pa postavite moderno vojno polno strašnih grozot. Cele pokrajine so uničene, slehna bilka vegetacije izginila, vojaštvo je v večni življenjski nevarnosti v zakopih in vsak oddih je nemogoč, dokler ne zapusti oddelek zakop ter dobi kratek dopust.

Jasno je, da trpe vsled tega pred vsem živci, da izvrši veliko število vojakov rajše samomor kot da bi še nadalje prenašali te grozote ter se tresli vsako sekundo za svoje življenje.

To je moderna vojna in na njenih učinkih jo lahko spoznate.

Raditega pa je bilo tudi življenje v prejšnjih časih bolj mirno, bolj idilično kot pa je v današnjih dneh.

Ko so se bližali velikonočni prazniki, je imel vsaki dan svoj pomen. Vso pozornost pa se je osredotočilo na Veliki teden. Trebali bi cele knjige, če bi hoteli navesti vse, kar je bilo na programu in je deloma še sedaj, le bolj hladno in brezbrizno. Posebno otrokom so bili ti dnevi cela serija veselja.

Prebujena narava je vabila mladino na prosto, kjer so otroci nabirali cvetke, da okrase z njim dom. Kmalu pa je bila cela pozornost posvečena cerkvi in njenim obredom.

Utihišli so zvonovi, kajti angelci so jih odnesli v Rim, postavljen je bil Božji grob, katerega je vsakdo obiskal. Prav poseben utis so napravili črnastristi oltarji, v znak žalosti radi smrti Odrašenika sveta.

In nato na Veliko soboto!

Doma je prijetno disalo po poticah, klobasah, pečenki in drugih dobrotah. Dolgi post je postal tek in vsakdo je nestrpno čakal trenutka, ko bo deležen teh dobrot!

In nato posvečenje "žegna", zvonjenje zvonov in velikonočni sprevod!

Bilo je lepo, kot da se dogaja v snu! Kje ste časi mladosti spomini, na katere se oživlja v nas vsaka Velikonoč?

Izginili ste kot izgine lep sen ter se umašne realnosti.

Prerajenje narave, mističnost Velikega tedna, čaru vsega tega se ne more izogniti nikdo, v kojeg sreu ni še ugasnila zadnja iskrica idealizma in vere v velikost in vseobsežnost stvarstva ter njegovega Stvaritelja.

Preveč globoko je vkoreninjen v človeku vera v nadnaravno, da bi se mogel z enim samim zamahom iznebiti vsega ter zreti na vse brezbrizno in cinčno.

Lahko dvomi kot dvomi vsak, lahko se pomišlja, a v dnu svojega srca nosi spomin na svojo mladost, ki izpodkopava dvome ter jih ruši.

Pozdravljen torej, velikonočni čas!

Krist je vstal!

Globoko padel.

Pred par tedni so pisali madžarski listi, da se je oženil baron Julij Strahlendorf s podvratarico v Budimpešti. Sedaj je prijavila grofica Degenfeldova, ki stane v isti hiši, da že dalje časa krađe nekdo iz njene kleti premog in drva. Izginilo ji je tud več drugih reči, med njimi tri banje. De tektivi, ki so se bavili z zadevo so dognali, da ne more biti tat nič hče drug kot baron Strahlendorf, ki je dejanje na policiji tudi pri znan.

Ogroženi Helgoland.

Znani otok Helgoland polaga ma izginja v Severno morje. Sčasoma se je pogreznil že velik del obale z obširnimi kopališči v vodi. Te dni je zopet padlo na vrh dne strani obdelanega višjega dela otoka v bližini Kazina, približno 3000 "ubičnih metrov zemljin kamenja v morje. Zelo ogrožena je ravnokar dožidana vila in kega bančnika iz Berlina. Vrt paviljon visi nad skalnato sten Stranska hiša vile, kjer stani služničad, stoji sedaj naravn na robu skale in jo bodo mor podreti. Ker ima skala mnogo njih in nevarnih rampok, je daleč blavstvo zapreti več poti na njenom koncu Helgolanda.

zakompan	40
dni trpljenja in nad.	75
ovest, prevel Levstik. —	
rezano	80
no	70
.....	70
o poštnino.	

Mi plačamo poštnino.

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVH VOJV.

Spisal Rafael Sabatini. — Za Gl. N. poslovenil G. F.

57

(Nadaljevanje.)

Tudi Silvija se je ozrla vanj z očmi, iz katerih je v istem trenutku izginil ves strah. Kapitan se je smehljaj, strpno, zaupno in skoro zaničljivo. Če bi res zakrivil stvar, katero so mu pripisovali, bi se nikakor ne mogel obnašati v njeni navzočnosti na tak način.

— O'Moy, — je rekel počasi in s povdarkom, — hočem vam reči, da bi vas smatral lopovom, če bi ne vedel dobro, da ste igrali ulogo bedaka. Moja jeza pa se je vtopila v obžalovanje. Zaničevati bi vas moral radi laži, katere ste se poslužili, radi vašega zaničevanja prisega pred vojnimi sodiščem in radi vašega poskusa, da se borite proti namišljenemu lopovstvu z resničnim lopovstvom. Spoznavam pa, da ste dosti trpeli in v tem trpljenju tiči kazen, katero zaslužite v polni meri, ker se niste obnašali kot možak ter me na licu mesta vprašali za dejstva.

— Ta gospod nam je prišel pridigovati o morali, Silvija. Tremayne pa se ni brigal za to prekinjenje.

— Popolnoma res je, da sem bil v sobi Une ob času, ko ste vi ubili Samovla. Nisem pa bil sam z njo, kot ste vi tako prenapet domnevali. Njen brat Richard je bil tam in navzoč sem bil izključno le radi njega. Skrivala ga je že štirinajst dni. Prosila me je, kot svojega in Dickovega prijatelja, naj ga rešim. Obljubil sem, da bom storil to. Spelzal sem po lestevici, da mu pomagam dospeti navzdol, ker je bil ranjen ter ni mogel plezati brez pomoči. Pri vratih je čakal voz, s katerim sem se pripeljal. S tem vozom sem ga hotel odvesti do brega in odtam na krov jadrnice, ki je v isti noči odjadrala proti Angliji. Vse potrebno sem se dogovoril s kapitanom. Lahko bi spoznali, lahko bi premislili, — kot sem rekel sodišču, da bi se komaj mogel pripeljati na tak odkrit način ter pustiti voz čakati pred vratmi, če bi bil prišel na tujen sestanek.

— Smrt Samovla in moja aretacija sta preprečila izvršenje vseh načrtov in tudi beg Dicka. To je čista resnica. Sedaj, ko ste jo izvedeli, upam, da vam bo ugajala in da se boste radovali tudi nad svojim lastnim obnašanjem v tej zadevi.

Miss Armytage je vzdihnila, kot da ji je padla velika teža s prsi. Sledil je molk, tekom katerega je zrl O'Moy na Tremayna. Prevzet od nasprotnosti so čustev.

— Dick Butler, — je rekel končno ter vzdihnil: — Niti besedice ne vrjame! Lažete, Tremayne!

— Dosti vroka imate upati to.

Kapitan je govoril skoro zaničevalno.

— Če bi bilo to res, bi mi Una ne prikrila resnice. Prva bi prišla k meni.

— O'Moy, vaša napaka je, da vas je bedasta ljubosumnost oropala sposobnosti doslednih misli, kajti v drugačnem slučaju bi se spomnili, da ste bili vi zadnji človek na svetu, kateremu bi mogla ona zaupati Dickovo navzočnost. Ukazal sem ji na naravnost, naj ne stori tega. Obvestil sem jo o obljubi, katero ste bili prisiljeni dati Porpasu in posrečilo se mi je celo potolažiti jo, ko je bila skrajno ogorčena nad vašim postopanjem. Mogoče bi bilo boljše, — je zaključil, — da pokličite Uno samo.

— To tudi hočem storiti, — je rekel O'Moy preteče. Odprl je vrata in ni mu bilo treba iti dalje.

Lady O'Moy, blede kot zid ter vsa zasoljena, je stala na pragu. Sir Terence je stopil na stran ter držal vrata.

Stopila je noter počasi ter sprejela stol, katerega ji je ponudil Tremayne.

Toliko je morala povedati vsakemu navzočih, da ni vedela, kje naj prične. Vsed tega je moral Sir Terence sam prevzeti nalogo izpraševanja. Stal je pred njo kot straža ter zrl nanjo z jezo in sumom.

— Koliko so slišala? — je vprašal.
— Vse, kar ste govorili glede Dicka.
— Torej si prisluskovala?
— Gotovo. Hotela sem vedeti, kaj govorite.
— Imamo še več drugih načinov za to, ne da bi moral človek prisluskovati, — je rekel O'Moy.

— Nisem prisluskovala, — je rekla ter ga prišla za besedo. — Lahko sem čula brez tega, — posebne tebe.
— Ker si čula povest kapitana, ti seveda ne bo težko potrditi jo.

— Če še vedno dvomite, O'Moy, — se je oglasil Tremayne, — delate to raditega, ker hočete dvomiti; ker se bojite gledati resnice v obraz, sedaj, ko vam je postala očita. Mislim, Una, da bi nam prihranila dosti zadržev, če bi šla ter privedla Dicka semkaj.

Na ta predlog se je polegla jeza O'Moya, ki je pričela zopet vreti. Zrl je na svojo ženo, skoro vznemirjen, a njen pogled ni ničesar izražal.
— Ne morem, — je rekla žalostno. — Dick je odšel.
— Odsel? — je vzdihnil Tremayne.
— Odsel? — je rekel O'Moy ter se pričel smehljati. — Ali si sploh prepričana, da je bil kedaj tukaj?
— Prosim, — je rekla. — Ali ti ni Ned povedal tega?
— Gotovo mi je povedal Ned to.
— O'Moyev obraz je bil strašen.
— In ti mu ne vrjameš, ne vrjameš?

Malo je manjkalo, da ni pričela plakati. — Potem je boljše, da pokličete Mullinsa ter vprašala njega. On je videl Dicka, ko je odhajal.

— In brez dvoma, — se je oglasila Miss Armytage neumljeno, — bo Sir Terence vrjel svojemu butlerju, ko ne vrjame niti svoji ženi, niti svojemu prijatelju.

Sir Terence se je ozrl vanjo z vidnim presenečenjem.
— In ti jima vrjameš, Silvija? — je vzdihnil.
— Upam, da nisem tepe, — je odvrnila nestrpno.
— Kako dolgo je tega, da je zapustil Dick hišo? — je vprašal Sir Terence.

— Ne več kot deset minut, — je odvrnila Una.
— Obrnil se je ter odprl vrata.
— Mullins! — je zakričal. — Mullins!
— S kakšnim človekom moram živeti! — je vzdihnila Una, obrnjena proti Miss Armytage. — S kakšnim človekom!
Tremayne se je smehljaj ter stopil k oknu. Končno je prišel Mullins.

— Ali je kdo zapustil hišo tekom zadnjih desetih minut, Mullins? — je vprašal Terence.

Mullins je bil očitno v zadregi.
— Gotovo, gospod, a vi ne boste ...

(Dalje prihodnjik.)

IVAN ALBRECHT:

ZGODBA S CESTE

Nekaterim je dano od vekomaj, da jim sije sonce, kamor stopijo in kakor se okrenejo. Ne smen reči, da bi jim zavidal ta nebeski blagoslov: lagal pa bi tudi, ako bi trdil, da jim ga privoščim. Sicer je pa to vseeno. Kaj briga Anico, kadar je vesela, kaj misli o njej Minka.

To pa je tisto, kar je poglavito, ne zavist in ne Anica, ampak Minka. To je namreč prijazno dekle, ki razume tega življenja sladkosti in bridkosti in sploh — Minka je deklica, ki bi lahko bila, da je rojena v pravih okoliščinah, po milosti božji in volji narada. ... No, brez zamere, saj ni. Čisto preprosto dekletce je, ki ljubi lepo bluzo in primeren klobuček. Oni dan sem jo srečal. Reči moram in priznati, da Minka ni napačna. Zlasti je vabljivo, kadar lahko zmaje z glavo in smehljaje odzdravi:

— "Dober dan! No, kako gre?"
— "Vraga! Po pasje gre!"
— "Beži no, beži. Kam pa pojdeš za Veliko noč?"

— "I, v kanelijo, Minka. To je danes edina rešitev. Saj veš, duševni delavec."

— "Ki pa ne zametava, hm—"

— "No, no, sem prekinil deklji smeh, Bilo mi je hudo nerodno, ko sem stal kakor modrujoč božji volec na ulici."

— "Mi gremo letos malo po svetu te dni—"

Nisem vedel, kaj pomeni množina v njenem govoru, pa sem se začudil:

— "Koliko pa vas je?"

— "Oj, še vprašaj? On, jaz, njegov brat, krasi dečko, ti pravim — in ali nas ni dovolj?"

— "Šment," sem pomislil. "On, to pa to! Minka torej ni več dekle, ima za "njega" in je "njegova,"

Kako se sučejo stvari!"

Glasno sem dejal:

— "Kaj torej smem čestitati?"

— "Lahko, če hočeš!" se je zasmejala Minka. "Saj bi te bila povabila, pa je rekel 'on,' da napraviva v postu, ko ni toliko stroškov."

— "Imenino," sem dejal, kakor je v takih slučajih navada. Kadar namreč človek sreča znaniko, ki je prestopila lani plot deklstva in je last ugledega "njega, se mora vedno vesti tako, kakor se spodobi. "Kaj nisi vedel?" se je pomembno začudila Minka.

— "Obžalujem," sem dejal preprosto in mirno.

Minka se je zasmejala. Ta njen smeh je bil še popolnoma dekljski. Tako se je smejala nekaj, ko smo prihajali študentje s počitnic k pjeji po piruhe. Jaz lahko mirno trdim in potrdim, da nisem nikdar odšel brez njega. Še med vrati sva postala z Minko in se poslovila na način, ki nikdar ne potrebuje priče.

— "Ej, veš," je dejala Minka in vzdihnila. Ta vzdihljaj se mi je zdel tako nekam čuden, vendar ga nisem skušal pojasniti v besedah. Rekel sem samo:

— "Zdaj ti je torej dobro."

Minka je odkimala. Temu sem se čudil, čudil tem bolj, ker je bilo njeno telo odeto v svilo in krasno kožuhovino. Ona je menda opazila mojo zbežnost in se je otopo nazmehnila:

— "Ni nič, prijatelj—"

— "Pa imaš vendar moža," sem dejal s poudarkom.

— "E, koliko je mož na svetu," je odvrnila Minka. "Pa veš mar, kaj počne moj?"

— "Ne, tega ne vem," sem slovesno priznal.

— "Boga išče," je odvrnila Minka. "Jako lep posel," sem zamrmral.

— "Hu," se je zgrozila Minka. "Veš, preje je branjaril. Najpreje z raznim blagom, potem z živili, prav nazadnje pa z jajci."

— "No, in—"

— "Nič! Jajce je nakupil, da je bilo joj! Potem jih je tiščal doma, dokler ni imel cele vagonne samih klopotev. Tako je prišel ob svoje jmetje in se je zdaj zatekel k Bogu."

— "Zelo krščanski mora biti tvoj mož."

— "Jako," je rekla Minka s tiso.

tim usmevom, kakršnega pozna sklenjene roke da bodo misli zapele

samo ona. "Upam pa, da ti ne boš manj—"

— "Jaz?" sem dejal in nisem razumel zveze.

— "No ti da — ti," je ponovila Minka. "Saj si pravil včasih—"

Malo mučno mi je bilo, pa sem se parkrat prestopil.

— "Pomisli," je rekla Minka. "moj mož je sedaj ob vse—"

— "Pa je imel premoženje—"

— "Imel ga ni, a dobil bi ga bil lahko, če ne bi bila prišla vmes tista nerodnost s klopotei."

— "Mhm—" sem pritrtil in hotel voščiti vesele praznike.

— "Kaj boš že šel?" je dejala Minka. "Pa kar tako?"

Rudeče sta se vxsočili njeni ustni in konture njenega telesa so vzdrhtele pod svilo in kožuhovino.

Tedaj sem jo šele razumel. Čisto tih sem ji podal roke in je pogledal v oči.

— "Zal mi je, Minka."

Ona je zardela, stresla kodrasto glavo in se vzravala.

— "Saj ni nič," je dejala, "samo videti sem hotela, koliko je v tebi — moža."

Moral sem se nasmehnuti! ... Kako je stara in po cenita Minka — ina ženska mladost! ...

— "Nič ne de," semdejal. "Vesele praznike in dosti piruhov!"

— "Enako," je zagostolela Minka in se nekam v zadregi poslovila.

Mimo je prišel mesnat možakar, jo pozdravil in jo odpeljal s seboj.

— "Edino jaz te pahko rešim, je dejal, "ampak—"

Dalje nisem šel. Vedel in slutil pa sem, da bo letos imela Minka tako Veliko noč, ki je ne bo vesela.

MIRAN JARC:

PRIČAKOVANJA

I.

Iz palač in svetilšč, iz tovarov in učilnic, iz kolodvorov in pristanšč, (o, da bi bil slep!) noč in dan, dan in noč preži večno grozni obraz troglodita, zeva strahotno spačena podoba zveri. Vidim rajanja solcu na čast, noči na čast, pomlad, poletju, jeseni in zimi. Nekoč se mi se divil plesom in igram in hvalnicam in molitvam — (o, zakaj sem se srečal s samim seboj!) in sem plesal in pei in igral v zboru tisočev. ...

Dolge so procesije, pozvanjajoče v nebo, ozarjajoče novega človeka, glasne so prošnje in daljno tihe so molitve. ... in vendar ne morem verjeti. ... ker: ker slutim obraz, ki noč in dan, dan in noč preži na to božjo zemljo, strahoten zmajski obraz človeka — troglodita. ...

II.

Videl pa sem človeka, v najgloblji oduševljenosti, in najblaznejši vznemerenosti: in to je bilo takrat, ko je sovražil, ki me ubijal. Kaj morem zato, če mi ne zgine spred oči podoba Kajna, ce me plaši valovanje breskončnih oceanov krvi, če ni reik tulečega človeka. ...

Čemu ves nakit, ki so ga stakla stoletja, čemu vsa barvila in lepotila, za katere so beli ljudje razdejali ihe pokrajine vztočnih dežela. ... se grozečiji je spačeni obraz vrtoglave množice, ki se druži le v sovraštvu. ...

III.

Je človek: bel kot solnčna pesem, vodoraven kot gladina morja, navpičen kakor nevidni svetlinik, na čigar vrhu mirno gori severna zvezda. ... ali je sam, tih, brezglasen. ... in čeprav jih je tisoče, so vsi le nevidna družba, razprostrta po vsevirju zemlje. ... držče se z nevidnimi rokami. ... In v tem je vstajenje in v teh je velika noč morda danes, morda jutri, morda vsako uro, vsak nihaj na večni uri. ...

Zemlja jim je nevesta in mati, sonce jim je brat in oče. ... nebo jim je godba in počivališče. ... O, kedaj se vtelestijo njihove

in zazvonile v vseir, da bo zemlja oživila v bajno zavest skrivnega spočetja božje misli. ... !!

POGREB SLAVNEGA RUSKE-KEGA HUMORISTA

Te dni so pokopali v Pragi ruskega humorista in pisatelja Arkadija Averčenko. Položili so ga v zemljo na ruskem pokopališkem oddelku v Olaneu. Kondukt je bil ogromen. Za njim so korakali malone vsi člani ruske kolonije v Pragi, a spreved je vodil osebno ruski škof Sergej. Radi pogreba samega so bila mnenja sprva precej deljena: ena skupina je zahtevala, da se Averčenko pokoplje, druga pa je hotela, da se njegovi telesni ostanki upepelijo v krematoriju. Zmagali so prvi, ki so zastopali stališče, da se pisateljeve kosti pozneje lahko ekshumirajo in prenesejo v Rusijo.

Pražani zelo žalujejo za umrlim pisateljem. Kdor je poznal po kojnikovo popularnost se temu sploh ne čudi. Njegova bolnišnica soba se je že par dni pred smrtjo pretvorila v pravcato malo kavarno, kamor so prihajali na turistično kavo Averčenkovi prijatelji in znanci. Pisatelj je bil do zadnjega vreden ter poln humorja in šale. Očitno je kazal, da ne pričakuje smrti in da ni v skrbeh radi bolezni. Ta pogum je vreden tem večjega občudovanja, če pomislimo, da je Averčenko posebno zadnje čase res trpel. Trpljenje je tako izpremenilo njegov obraz, da so ga nekateri v zadnjih dneh komaj spoznavali. Imel pa je v roko vase in v svoje prijateljsko poslanstvo do zadnjega diha ter je bil nekako uverjen, da še ne sme umreti. Edino kar mu je bilo zoperno, je bilo to, da je moral ležati na hrbtu; to je bilo zanj zelo mučno.

Averčenko je umrl s smehljajem na ustnih, junško in uporno. Bolezni ni hotel priznati, dasi ga je spali, kljuboval ji je, dokler se je zavedal, da živi. Čast njegovemu spominu, ki boji tudi drugim v zgled, kako je treba prenašati trpljenje!

MATER JE UMORILA

Da, tudi take zverine v človeški podobi se žalibog še dobe na svetu. Umoriti lastno mater, ki ga je rodila in vzgojila z neizmernim trudom in bi dala zanj lastno življenje, da ohrani otrokovo, je menda največji zločin na svetu.

Iz Csongrada na Madžarskem prihaja vest, da so potegnili iz reke Tise popolnoma golo truplo 65 do 70 stare žene. Pri obdukciji se je ugotovilo, da je mrtvec identičen z gospo Antalovo iz Nagy-Beriva. Zastrupila jo je lastna hči, Bukovinszka, ki je truplo potem vrgla v vodo.

Policija je nadalje ugotovila, da je mož umorjenke ob enakih zagonetnih okoliščinah zginit pred več leti. Dognalo se je, da je hči v sporazumu s svojo umorila svojo mater, da bi potem postala njena edina dedinja.

Nov odvetnik.

Na prizivnem sodišču v Trstu je napravil te dni odvetniški čipit dr. Boris Furlan.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašteni natirati naročnino na dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik tega potrjuje se sveto, katero je prejel. Zastopnike najkom tolo priporočamo.

Naročnina na "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50.

Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lusina.

Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yarnik; Pueblo, Peter Cullig, John Gern. Frank Janesch; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayak.

Illinois: Indianapolis, Louis Radwan.

Kretanje parnikov - Shipping News

7. aprila: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Republic, Cherbourg in Bremen.
8. aprila: Aquitania, Cherbourg; La Savote, Havre.
9. aprila: Zealand, Cherbourg in Antwerp; Mt. Clay, Hamburg.
11. aprila: Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Conte Verde, Genoa. Rochambeau, Havre.
14. aprila: Martha Washington, Trst.
15. aprila: Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre; America, Cherbourg in Bremen.
16. aprila: Cleveland, Boulogne in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Columbus, Cherbourg in Bremen.
18. aprila: Olympic, Cherbourg; France, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg.

Illinois:

Aurora, J. Verlich; Chicago, Joseph Blush; Cicero, J. Fabian; Graniteville, Joseph Pershe; Joliet, Frank Bambich; J. Zaletel in John Kren; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Gertrud Jgrin; Springfield, Matija Barborich; Wanigan, Frank Petkovšek.

Kansas:

Franklin in okolico, Anton Seljak.

Maryland:

Kittmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan:

Detroit, Ant. Janecich in J. D. Judnich.

Minnesota:

Chisholm, Frank Gouze; Ely, Jom. Poshel; Eveleth, Louis Gouze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povke; Virginia, Frank Hrvatic.

Missouri:

St. Louis, Mike Grabrijan.

Montana:

East Helena, Frank Hrella; Klein, Louis Zobe.

New York:

Gowanda, Karl Sternbach; Little Falls, Frank Maala.

Ohio:

Barberton, A. Okolish, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Anton "Šušič" in Charles Karling; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balant in J. Kumšč; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikeli.

Pennsylvania:

Ambridge, Frank Jakšbe; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Gern; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid. Romanšek in J. Brezovec; Claridge, Anton Kozaglov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo, Ant. Tauželj; Export, Louis Supančič; Forest City, Math. Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Petercul; Greensburg, Frank Novak; Homer City, Mike Paustek; Johnstown, John Polane in Martin Koroschetz; Luzerne; Anton Osolnik; Lloydell, John Jerab, Midway, John Žust; Moon Run, Fr. Maček in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakšbe, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdirc; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Prelvec; Willock, J. Petercul.

West Virginia:

Cocketon, Frank Kodan.

Wisconsin:

Millwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren; Racine in okolico, Frank J. Ienc; Sheboygan, H. Svetlin.

Washington:

Black Diamond, G. J. Forenca.

Wyoming:

Rock Springs, Louis Taucher.

Polje gorinavedenih so pooblašteni uradni naročniki tudi vsi tajniki.

NAZNANILO.

Rojakom v državi Minnesota naznanjamo, da bo v kratkem obiskal naš zastopnik Louis Vessel iz Gilberta vse slovenske naselbine v železnem okrožju Minn. Rojak Vessel je že naš dolgoletni zastopnik in je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda", prodajati vsakovrstne knjige naše zaloge in sploh opravljati vse v naš delokrog spadajoče posle. Rojakom ga toplo priporočamo in jih prosimo, da mu gredo na roke. Uprava "Glas Naroda"

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobro pri:
NAVINEŠEK-POTOKAR
331 Groove St., Conemaugh, Pa.
dva dni, delavski dan od 9. v Ameriki.
PIŠITE PO NOVI CENIK.

KLOBASE

iz prašičega mesa v 20 unč ke-nah 50c., prekosijo vsako drugo jed. Gulaš v 8 unč ke-nah 30c. Poštnina všteta. Po prejemu denarja vam pošlje poznani rojak M. KRANZ, Davis, W. Va.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samoremdati vlad naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostopne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glaslo nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljan dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj tozadevna dovoljenja izdaja gene-ralni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako do-voljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpotovanjem, te-se pošlje posilcu v stari kraj gla-som unanovše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla-vije bo pripuščenih v pri